

OKRUŽNO PISMO O. PROVINCIJALA

Svoj braći Provincije u domovini i inozemstvu 2

PAPINA PORUKA

Papina poruka za korizmu 2004. 5

IZ PROVINCIJALATA

Radni susret u Ludwigshafenu 8

Putovanja izvan domovine 9

Obveze prema ekonomatu Provincije i Generalnoj kuriji 10

Kronika o. Provincijala 10

IZ TAJNIŠTVA

Zapisnik definitorijskog sastanka 12

Sastanci Provincijskog definitorija u 2004. godini 13

Duhovne vježbe u 2004. godini 13

Važniji događaji u Splitsko-makarskoj nadbiskupiji u 2004. godini 13

Susret OFM - 10 14

Bolesna braća 15

IZ ŽIVOTA PROVINCIJE

Pastoral duhovnih zvanja 16

Vijesti iz odgojnih zavoda 17

Osvrt na regionalne sastanke 23

Dvanaesti Obiteljski susret u Zaostrogu 24

Malta: Godišnji skup komisara - povjerenika Svete zemlje 26

Skrb za osobe s posebnim potrebama 29

Otok/Udovičići: Proslava 90. godišnjice blagoslova crkve Sv. Roka 30

Rüsselsheim: Sveta Obitelj i Biblija 31

Neuss: Duhovna obnova 32

Köln: 70. rođendan kardinala Joachima Meisner-a 34

“Godina fra Andrije Kačića Miošića” (1704.-17. travnja 2004.) 36

Kačićev dan - 17. travnja 2004. 37

Susret braće u “Kačićevoj godini” 39

Fra Pavao Melada i njegova djelatnost u Rimu 39

DUHOVNI KUTAK

Potreba obraćenja vodi do obraćenja potreba 45

NAŠI POKOJNICI

† Frano Brečić 48

† Mara Bilokapić 48

† Stjepan Pavlinušić 49

BIBLIOGRAFIJA

Velika monografija o Starcu Milovanu 50

Sakralni i turistički rasadnici gornjega Makarskog primorja 51

Crtice iz života misionara 51

Smisao kroz misao 52

FRATERNITAS

Fraternitas 1. 2. 2004. 53

Svoj braći Provincije u domovini i inozemstvu

*Gospodine, započinjemo korizmu posta,
molitve i bratske ljubavi.
Udijeli nam jakost protiv navala duha zloće
i ustrajnosti u dobrim djelima.
(Zborna molitva na Srijedu pepelnicu)*

Draga braćo!

Četrdeset je godina hebrejski narod lutao po pustinji prije nego je ušao u Obećanu zemlju koju mu je Bog zajamčio; četrdeset je dana Mojsije ostao pred licem Božjim na Sinaju da sluša njegove zakone; četrdeset se dana prorok Ilija krio po pustinji kako bi izmakao osveti opake kraljice; četrdeset dana povukao se Isus poslije krštenja u pustinjske predjele prije nego će *ući u svijet* i kazati: *Evo dolazim vršiti, Bože, volju tvoju* (Heb 10, 7).Z

Korizma ili Četrdesetnica - to povlašteno vrijeme priprave za Vazam - oduvijek je u revnom kršćanskom srcu pobuđivala neko posebno stanje i raspoloženje duha. Kroz to vrijeme, koje započinje dojmljivim obredom pepeljavanja i pozivom na korjenito obraćenje, vjernici postom i pokorom, molitvom i djelima bratske ljubavi idu u susret blagdanu Uskrsa, prisjećajući se završnih čina Isusove drame u Jeruzalemu.

Kao providonosna prilika za razmišljanje o tom djelu spasenja, korizma je oduvijek, kao magnet, privlačila mnoge svece i osnivače crkvenih redova, posebice sv. Franju. Želeći se što je moguće više i kvalitetnije suobličiti Kristu koji je, kako navodi sv. Bonaventura, *“poput stručka smirne boravio na njegovu srcu”*, Franjo se, *“po daru posebne pobožnosti prema njemu od svetkovine Bogojavljenja kroz četrdeset neprekidnih dana - u ono, naime, vrijeme kad je Gospodin skrovito boravio u pustinji - povlačio na samotna mjesta i zatvarao u ćeliju. Neprekidno se, koliko je mogao, uzimajući neznatnu količinu hrane i pića prepuštao postu, molitvi i Božjim pohvalama. Silan ga je osjećaj tako unosio u Krista, ali je i Ljubljeni isto tako uzvraćao njemu povjerljivom ljubavlju ...”* (sv. Bonaventura, *Životopis svetog Franje*, IX, 2).

U tom kontekstu dojmljivo je sjećanje na Franjinu korizmu koju je proveo na pustom otočiću Trasimenskog jezera kod Bologne, gdje je, po uzoru na svog Učitelja, proveo četrdeset dana i četrdeset noći, dodirujući Boga i srcem i dušom. Gospodin nas može svuda čuti, ali mi njega samo u tišini. Franjo je to znao i zato se povukao na otočić da se u miru sastane s Gospodinom te da se s obnovljenim snagama vrati braći i ljudima u njihovo svakodnevje.

Dva kruha, što je imao na početku korizme, ostala su gotovo netaknuta; od svega je, naime, pojeo samo jednu trećinu (Dizionario francescano, *Quaresima*, 1665). Hrana, sigurnost i udobnost ustupili su mjesto mislima na Krista Raspetoga. Sve je bilo podređeno njemu i sve usredotočeno na njega. Bez njega Franjo nije vidio sebe, a u sebi je trajno gledao, slušao i osjećao njega, svoga Učitelja i Gospodina.

Razmišljanja pod križem o križu, o molitvi, postu i pokori Franjo je želio prenijeti i na svoje sljedbenike. Zato je napisao u Pravilu: *Oni koji dragovoljno poste svetu četrdeseticu, koja počinje od Bogojavljenja i traje punih četrdeset dana i koju je Gospodin posvetio svojim svetim postom* (Usp. Mt 4, 2), *bili blagoslovljeni od Gospodina* (PPr, III; usp. NPr, III).

Na riječi Pravila nadovezuju se, kao njegovo tumačenje, i Generalne konstitucije koje vele: *Neka braća drže kao pokornička vremena vrijeme od blagdana Svih Svetih do Božića, korizmu i sve petke u godini* (GK, čl. 34 § 3).

O pokorničkom duhu govore i Statuti naše Provincije propisujući da u to vrijeme *svaki brat za sebe izabere pokorničke čine koje smatra prikladnijima za svoj duhovni napredak*, kao što su primjerice *posjećivanje bolesnika, pomaganje siromaha, točnije vršenje svakidašnjih dužnosti, držanje šutnje, uzdržavanje od alkoholnih pića, pušenja i gledanja televizijskog programa zabavnog karaktera* (SP, čl 17 § 2).

Draga braćo! Molitva i obraćenje, post i pokora, bratska ljubav i milosrđe, temeljne su i dominantne riječi korizme. Liturgijski tekstovi i naviještaji, sve naše propovijedi i nagovori, crkveno okruženje i vjerničko raspoloženje - sve, doslovno sve se u ove korizmene dane vrti oko toga, te nas poziva i potiče na metanoju, tj. obraćenje. Metanoja je zapravo *mutatio mentis*, promjena razuma, preobrazba duše. Metamorfoza je biološka promjena oblika, metanoja je promjena duha, obnova unutrašnjeg čovjeka. Pojmovi *kajanje* i *pokora* samo su primjena i razriješenje Isusova poziva koji je kao uvijet dolaska kraljevstva - a u isto vrijeme i kao bit novoga poretka - stavio potpuno obraćenje, preokret života, promjenu osjećaja, sudova i nakana, tj. ono što je, govoreći s Nikodemom, nazvao "drugo rođenje".

Nemogućnost promjene i "novog rođenja" dolazi iz duhovne oholosti, iz umora, razočaranja ili nepovjerenja u sveukupnu zbilju, iz poluodgovora, a možda i nezadovoljstva. No korizma, kao providonosno vrijeme, potiče i sugerira, ukazuje i poziva na nužnost vraćanja glavnim pitanjima, na obraćenje kao odgovor na Božji poziv i to upravo ondje je to najteže. Gdje se, primjerice, dijeli i spletkari, izbjegava i mimoilazi; gdje se stvara kult vlastitog ega i samodostatnosti; gdje se vidi samo sebe i svoje dvorište; gdje se teži dominirati, a zaboravlja služiti; docirati i stalno govoriti, a ne znati

zašutjeti; gdje se vidi samo sebe, svoje vlastite interese i potrebe, a zanemaruje činjenica da i drugi postoji; gdje isključivost guši *fraternitas*, a oholost *minoritas*, itd.

Ovdje se, braćo, kao i u mnogim drugim primjerima, možemo, dapače, moramo vratiti svome čistom i bistrom izvoru, našem Ocu i Utemeljitelju, te poput njega pripustiti u svoj život najnenametljivijeg i istodobno najnevidljivijeg sugovornika koji u tim situacijama neusiljeno pohada i najdublje čovjekove sfere i omogućuje susret s tamnim stranama ljudskog iskustva, zla i grijeha. I kao što se Franjo nije ustručavao priznati svoju zemaljsku ranjivost i bezglasno priznati: *Ne mogu sam*, tako i mi puni pouzdanja i predanja nadi u neočekivano možemo kazati: Bože, pomози našoj nemoći! Ne možemo sami! Naš spas, naša nada, naš život, naše sve - bitno i sveznačajno sve - sve je u Tebi!

Braćo, potok živi dok drži vezu sa svojim izvorom. Na našem franjevačkom izvoru bijaše - i danas stoji - Evandjelje i život po Evandjelju Gospodina našega Isusa Krista (PPr, I).

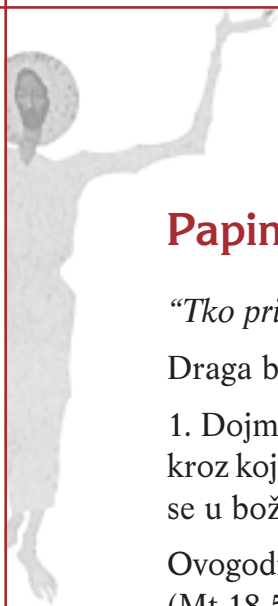
Budući da smo Kristovi, Kristom zahvaćeni i opečaćeni, za bistrinu i svježinu našeg franjevačkog i provincijskog toka potrebno je, u ove korizmene dane naročito, intezivnije tragati za Božjom nazočnošću i čeznuti za njom. I uvjeren sam da će nam - da se poslužimo spomenutim izričajem sv. Bonaventure - *Ljubljeni uzvratiti povjerljivom ljubavlju*. Bog nigdje i nikome ne uskraćuje svoj pohod, ali dolazi najprije onamo gdje mu je ostavljeno mjesto i pruženo vrijeme, onamo gdje se traži i očekuje, onamo gdje se priznaje da bi njegovim dolaskom sve bilo izmijenjeno, onamo gdje se očekuje obraćenje i "drugo rođenje".

Uvjeren sam da će nam ova korizma biti milosna i poslužiti svakome od nas za reviziju vlastitog života i stava, kako prema Bogu i čovjeku, tako i prema svojoj redovničkoj Zajednici, te da će *svaki brat za sebe* - kako to nalažu Statuti Provincije - *izabrati one pokorničke čine koje smatra prikladnijima za svoj duhovni napredak*. U to nemam razloga dvojiti, ali imam obvezu i dužnost na to potaknuti, a k tome i dodati: život nudi radost i puninu u jednostavnom Evandjelju, u iskrenom obraćenju i korjenitom nasljedovanju Isusa Krista.

Zato, sa sv. Franjom i njegovom *Oporukom* posviješćujem: *Mnogo smo obećali - više je obećano nama. Oposlužimo ovo - težimo za onim. Naslada je kratka - kazna vječna. Trpljenje je umjereno - slava je beskonačna. Mnogo je zvanih - malo odabranih; svima će se naplatiti. Braćo dok imamo vremena, činimo dobro!*

U želji da nam *Gospodin udjeli jakost u navalama duha zloće i ustrajnost u dobrim djelima*, svima želim blagoslovljenu korizmu i SRETAN USKRS.

Fra Željko Tolić, provincijal

Papina poruka za korizmu 2004.

“Tko primi jedno ovakvo dijete u moje ime, mene prima”

Draga braćo i sestre!

1. Dojmljivim obredom posipanja pepelom zapčinje sveto vrijeme korizme, kroz koju liturgija iznova poziva vjernike na korijenito obraćenje, pouzdajući se u božansko milosrđe.

Ovogodišnja tema - “Tko primi jedno ovakvo dijete u moje ime, mene prima” (Mt 18,5) - pruža mogućnost da se promisli o uvjetima u kojima žive djeca, koju i danas Isus poziva k sebi te ih označuje kao primjer onima koji žele postati njegovi učenici. Isusove riječi predstavljaju poticaj da se ispita kako se odnosimo prema djeci u našim obiteljima, u građanskom društvu i u Crkvi. No, one su i poticaj da ponovno otkrijemo jednostavnost i povjerenje što ih vjernik mora gajiti, nasljeđujući Sina Božjega koji je dijelio sudbinu malenih i siromašnih. U tom je smislu sveta Klara voljela govoriti da je On, “koji je bio položen u jasle, živio siromašan na zemlji i gol ostao na križu” (Oporuka, Fonti Francescane, br. 2841).

Isus je izuzetno ljubio djecu “zbog njihove jednostavnosti i životne radosti, njihove spontanosti i njihove vjere pune čuđenja” (Angelus od 18. prosinca 1994.). On, stoga, želi da zajednica za njih raširi ruke i srce kao za Njega samoga: “Tko primi jedno ovakvo dijete u moje ime, mene prima” (Mt 18, 5). Djeci Isus pridružuje “najmanju braću”, to jest bijedne, potrebne, gladne i žedne, strance, gole, bolesne, one u zatvorima. Prihvatiti ih i ljubiti ih ili se prema njima odnositi ravnodušno i s odbacivanjem, to znači isti takav stav namijeniti i Isusu, jer upravo se u njima On na osobit način uprisutnjuje.

2. Evanđelje opisuje Isusovo djetinstvo u siromašnoj nazaretskoj kući gdje, podložan svojim roditeljima, “napredovaše u mudrosti, dobi i milosti kod Boga i ljudi” (Lk 2, 52). Učinivši se djetetom, On je htio podijeliti ljudsko iskustvo. “Sam sebe oplijeni,” - piše apostol Pavao - “uzevši lik sluge, postavši ljudima sličan; obličjem čovjeku nalik, ponizi sam sebe, poslušan do smrti, smrti na križu” (Fil 2, 7-8). Kada je kao dvanaestogodišnjak ostao u jeruzalmskom hramu, zabrinutim roditeljima koji su ga tražili kazao je: “Zašto ste me tražili? Niste li znali da mi je biti u onome što je Oca mojega?” (Lk 2, 49). U stvari, sve je njegovo življenje bilo označeno pouzdanim i sinovskim predanjem nebeskome Ocu. “Jelo je moje” - govorio je - “vršiti volju onoga koji me posla i dovršiti djelo njegovo” (Iv 4, 34).

U godinama svoga javnog života, više je puta ponovio da će oni koji će se moći suobličiti djeci ući u Kraljevstvo nebesko (usp. Mt 18,3; Mk 10,15; Lk18,17; Iv 3,3). U njegovim riječima dijete ostaje rječita slika učenika

pozvanog da nasljeđuje božanskog Učitelja u djetinjoj poučljivosti: “Tko god se dakle ponizi kao ovo dijete, taj je najveći u kraljevstvu nebeskom” (Mt 18,4).

“Poniziti se” i postati malen te “primiti” malene: to su dva vida jedne jedine pouke što je Spasitelj ponavlja svojim učenicima i u ovom našem vremenu. Samo tko se učini “malenim” u stanu je s ljubavlju prihvatiti najmanju braću.

3. Mnogi vjernici nastoje vjerno slijediti ove Gospodinove pouke. Želim se ovdje sjetiti roditelja koji se ne boje preuzeti na se brigu za brojnu obitelj, majki i očeva koji, umjesto da na prvo mjesto stave profesionalni uspjeh i karijeru, vode brigu o tome da djeci prenesu ljudske i religiozne vrijednosti koje životu daju pravi smisao.

Sa zahvalnim divljenjem mislim na one koji se brinu o odgoju djece s poteškoćama u razvoju, te olakšavaju njihove patnje i patnje njihovih obitelji prouzrokovane sukobima i nasiljem, nedostatkom hrane i vode, prisilnim izbjeglištvom i tolikim oblicima nepravde prisutnima u svijetu.

Uz toliku velikodušnost valja, međutim, primijetiti i egoizam onih koji ne “primaju” djecu. Ima malenih koji su duboko ranjeni nasiljem odraslih: seksualno zlostavljanje, upućivanje na prostituiranje, uključivanje u dostavljanje i uporabu droge; djeca prisiljena na rad ili unovačena za ratovanje; nevina djeca zauvijek označena raspadom obitelji; malena djeca pogođena sramotnom trgovinom tjelesnih organa i trgovinom ljudi. I što reći o tragediji AIDS-a s njezinim uništavajućim posljedicama za Afriku? Govori se već o milijunima osoba pogođenih tim zlom, a mnoge od njih zaražene su već od rođenja. Čovječanstvo ne može zatvoriti oči pred tako zabrinjavajućom dramom!

4. Kakvo su zlo učinila ova djeca da su zaslužila toliku patnju? S ljudske točke gledišta nije lako, dapače, možda je i nemoguće odgovoriti na to uznemirujuće pitanje. Samo nam vjera pomaže da prodremo u tako duboki ponor boli. Postavši “poslušna do smrti, smrti na križu” (Fil 2,8), Isus je na se preuzeo ljudsku patnju i prosvjetlio je sjajnim svjetlom uskrsnuća. Svojom je smrću zauvijek pobijedio smrt.

U korizmi se pripremamo za ponovno proživljavanje uskrsnog otajstva koje svijetli nadom kroz čitavo naše življenje, pa i u teškim i bolnim trenucima. Veliki tjedan pred nas će staviti to otajstvo spasenja kroz dojmljive obrede Vazmenoga trodnevlja.

Draga braćo i sestre, s pouzdanjem započnimo ovaj korizmeni put pokrenuti još dubljom molitvom, pokorom i pažnjom za potrebne. Neka korizma osobito bude zgodna prilika da posvetimo veću brigu djeci, u njihovu obiteljskom i društvenom okruženju: ona su budućnost čovječanstva.

5. Mi se, jednostavnošću svojstvenom djeci, okrećemo Bogu zazivajući ga, kako nas je to Isus poučio, “Abba”, Oče, u molitvi “Oče naš”.

Oče naš! Često kroz korizmu ponavljajmo ovu molitvu, ponavljajmo je nutarnjim zanosom. Nazivajući Boga svojim Ocem, shvatit ćemo da smo njegova djeca i osjetit ćemo se međusobno braćom. Na taj ćemo način lakše otvoriti srce malenima, u skladu s Isusovim pozivom: “Tko primi jedno ovakvo dijete u moje ime, mene prima” (Mt 18,5).

S tim željama, zagovorom Marije, Majke Božje Riječi koja je postala čovjekom i Majke čitavoga čovječanstva, na sve zazivam Božji blagoslov.

Vatikan, 8. prosinca 2003.

Radni susret u Ludwigshafenu

Svoj braći u Njemačkoj

Draga braćo,

u pozitivnu predaju naše Provincije spada svakako i godišnji susret o. Provincijala s braćom koja žive i djeluju u Njemačkoj. Ovim dopisom vas obavještavam da rado nastavljam tu predaju i ujedno pozivam na taj radni susret.

Mjesto susreta: Ludwigshafen (Heinrich Pesch Haus, *Frankenthaler Str. 229*).

Vrijeme susreta: 15.-17. ožujka 2004. (ponedjeljak, utorak, srijeda).

Tema susreta: *Problematika naših misija i župa u Njemačkoj u kontekstu pastoralnog plana BK Njemačke.*

Dnevni red i raspored

Ponedjeljak (15. ožujka 2004.)

18 sati: Zajednička večera; iza večere bratsko druženje

Utorak (16. ožujka 2004.)

8 sati: Jutarnja

8,15 sati: Doručak

9-9,15 sati: Srednji čas

9,15-12 sati: Radni dio - *Problematika naših misija i župa u Njemačkoj u kontekstu pastoralnog plana BK Njemačke*

- izvještaj o. Provincijala o susretima s braćom, biskupima i prelatima u Njemačkoj
- izlaganje: fra Josip Bebić, delegat za hrvatsku inozemnu pastvu
- izlaganje: fra Josip Klarić, ex-delegat
- izlaganje: fra Ante Vuk Buljan, definator
- izlaganje: fra Ante Vučković, definator

10,30-11 sati: Pauza

11-12 sati: Diskusija na temu: "*Problematika...*"

12,30 sati: Ručak, odmor, rekreacija...

15,30 sati: Kava

16-17,30 sati: Diskusija o “*Problematici...*”

17,45 sati: Sv. Misa s Večernjom (predvodi o. Provincijal)

18,30 sati: Večera; iza večere bratsko druženje

Srijeda (17. ožujka 2004.)

8 sati: Jutarnja

8, 15 sati: Doručak

9 sati: Srednji čas

9,15-9,45 sati: *Zdravstveno i socijalno (mirovinsko) osiguranje:*

- u domovini: fra Marko Mrše, provincijski ekonom i definator
- u Njemačkoj: fra Božo Ančić st.

9,45-10,30 sati: Diskusija na temu: *Zdravstveno i socijalno osiguranje*

10,30-11 sati: Pauza

11-11,30 sati: Formuliranje prijedloga o “*Problematici*” i “*Osiguranju*”

11,45 sati: Sv. Misa (predvodi fra Ante Vuk Buljan, gvardijan u St. Gabrielu)

12,30 sati: Ručak i službeni završetak susreta.

Molim svu braću da sve svoje obveze prilagode ovom susretu, na vrijeme dođu i do kraja sudjeluju.

Pax et bonum

Br. 01-14/2004.

Fra Željko Tolić, provincijal

Putovanja izvan domovine

U mnogim prigodama braća putuju izvan Provincije i domovine, osobito u vrijeme božićnih i uskrsnih blagdana, te za vrijeme ljetnih praznika. O putovanjima i potrebnim dozvolama za putovanja govore Generalni statuti (čl. 34, 36-37) i Statuti Provincije (čl. 49).

Što se tiče putovanja izvan domovine, aktualni Statuti Provincije jasno i izričito propisuju: “Dozvolu za putovanja izvan domovine daje provincijal” (čl. 49§3).

Molim svu braću da ovaj propis ozbiljno uzmu na znanje i da prilikom putovanja izvan domovine postupaju u skladu sa Statutima Provincije!

Br. 01-116/04.

Fra Željko Tolić, provincijal

Obveze prema ekonomatu Provincije i Generalnoj kuriji

Budući da je ekonom Provincije poslao (9. prosinca 2003.) dopis i formulare za podmirenje financijskih obveza prema ekonomatu Provincije i Generalnoj kuriji za 2003. godinu, ima braće koja te obveze još uvijek nisu ispunila.

Zato, ovim putem molim onu braću koja tu obvezu još nisu ispunila da to učine čim prije, najkasnije do 20. ožujka 2004. godine.

Br. 01-117/04.

Fra Željko Tolić, *provincijal*

Kronika o. Provincijala

25. prosinca 2003. Split - svečana božićna misa u crkvi Gospe od Zdravlja, o. Provincijal predvodio misu i propovijedao.

1. siječnja 2004. Sinj - o. Provincijal na ručku i novogodišnjem čestitanju kod braće u Sinju.

3. siječnja 2004.: Šibenik - susret o. Provincijala sa šibenskim biskupom msgr. Antom Ivasom; raspravljalo se o župama šibenske biskupije koje su povjerene našoj Provinciji. Nakon susreta s o. Biskupom, o. Provincijal obišao braću u samostanu sv. Lovre u Šibeniku, gdje je razgledao tijek obnove samostana, a iza toga posjetio braću u Gospe vanka Grada.

4. siječnja 2004.: Split - o. Provincijal na novogodišnjem ručku s članovima Zbora Gospe od Zdravlja i njihovim zborovođama fra Stipicom Grgat i č.s. Zorislavom Radić.

5. siječnja 2004.: Split - susret o. Provincijala s generalnim definatorom fra Šimom Samcem; razgovaralo se o posjeti Generalnog Ministra našoj Provinciji (4.-7. lipnja t.g.).

7. siječnja 2004.: Makarska - o. Provincijal na Regionalnom sastanku.

10. siječnja 2004.: Čista Velika - blagoslov nove župske kuće u Čisti Velikoj.

14. siječnja 2004.: Sinj - o. Provincijal na Regionalnom sastanku.

15. siječnja 2004.: Split - o. Provincijal na svečanosti Dana KBF-a.

17. siječnja 2004.: Nova Sela (o. Brač) - o. Provincijal predvodio misu i propovijedao na blagdan sv. Ante Opata, zaštitnika župe.

18. siječnja 2004.: Sumartin - o. Provincijal predvodio misu i propovijedao.

21. siječnja 2004.: *Visovac* - o. Provincijal na Regionalnom sastanku.
23. siječnja 2004.: *Mliništa* - o. Provincijal na pogrebu †Matije Barišić, majke nadbiskupa Marina Barišića; na povratku svratio kod fra Frane Lace, župnika u Stablini.
26. siječnja 2004.: *Zagreb* - o. Provincijal na sastanku VFZ.
27. siječnja 2004.: *Zagreb* - o. Provincijal na otvaranju Svećeničkog pastoralnog tjedna.
28. siječnja 2004.: *Zagreb* - o. Provincijal na sastanku kordinatora za OFM 10.
29. siječnja 2004.: *Zagreb* - susret o. Provincijala s ministricom pravosuđa Vesnom Škare-Ožbolt.
31. siječnja 2004.: *Krapinske Toplice* - o. Provincijal u posjeti fra Augustinu Akrapu.
2. veljače 2004.: *Zagreb* - o. Provincijal predvodio misu i propovijedao na prvi dan devetnice Gospi Lurdskoj.
5. veljače 2004.: *Split* - susret o. Provincijala s gosp. Željkom Đerekom, direktorom Elektrodalmacije.
- 10.-11. veljače 2004.: *Split* - Definitorijski sastanak.
19. veljače 2004.: *Stankovci, Banjevci, Piramatovci i samostan Sv. Lovre* - o. Provincijal u posjeti braći.
21. veljače 2004.: *Split* - susret o. Provincijala sa č.s. Jelenkom Puljić, provincijalkom Školskih sestara Krista kralja iz Mostara.
24. veljače 2004.: *Split* - susret o. Provincijala s gosp. Zvonimirom Matićem, predsjednikom uprave Industrogradnje; razgovaralo se o tijeku radova na redovničkoj kući i pastoralnom centru na Šubićevcu.
28. veljače 2004.: *Solin* - o. Provincijal, na zamolbu o. Nadbiskupa, a u sklopu Jubilejske godine sv. Dujma, predvodio misu i propovijedao prigodom zajedničkog hodočašća župa iz solinskog i imotskog dekanata. Poslijepodne pošao u Imotski čestitati 90. rođendan fra Vjeki Vrčiću.
3. ožujka 2004.: *Sinj* - o. Provincijal na samostanskom kapitolu.
5. ožujka 2004.: *Mettmann* - o. Provincijal obišao fra Miju Marića, voditelja misije u Mettmannu koji se nalazi u bolnici u Langenfeldu; tih se dana susreo i s braćom koja žive i rade u Kölnskoj nadbiskupiji.

Zapisnik definitorijskog sastanka

Sastanak Provincijskog definitorija održan je u samostanu Gospe od Zdravlja u Splitu 10.-11. veljače 2004. godine. Nakon molitve i pozdrava o. Provincijala utvrđen je Dnevni red.

Potom je tajnik Provincije pročitao zapisnik prošlog definitorijskog sastanka koji je uz dopune prihvaćen.

U okviru tematske sjednice o samostanu za bolesnu i nemoćnu braću istaknuta je potreba uređenja makarskog samostana i u tu svrhu. U tom kontekstu Provincijsko povjerenstvo za obnovu makarskog samostana (PPOMS) razmotrit će sve mogućnosti koje se tiču obnove istoga. Potom je o. Provincijal podnio izvješće o stanju u Provinciji posebno se osvrnuvši na regionalne sastanke, bolesnu braću, Dan KBF-a u Splitu i dr.

Nakon toga pročitani su i razmotreni svi prispjeli dopisi. Potom se raspravljalo o personalnim promjenama u Njemačkoj, te su učinjene sljedeće promjene:

Frankfurt: Fra Dinko Puljiz, dušobrižnik;

Berlin: Fra Petar Čirko, voditelj misije;

Ludwigsburg: Fra Jozo Župić, voditelj misije.

Učinjeni su također i određeni premještaji u domovini:

Banjevci: Fra Ante Marković, župnik;

Zagreb: Fra Dinko Bekavac, bolničko liječenje;

Zagreb: Fra Branimir Šegota, bolničko liječenje;

Banjevci: Fra Petar Pletikosa, ostaje u Banjevcima do dolaska novog župnika.

Đakon fra Ivica Jurić vršit će svoj pastoralni praktikum u župi Vinjani.

O. Provincijal je potom najavio bratski posjet Generalnog Ministra našoj Provinciji, koji je predviđen od 4. do 7. lipnja t.g. U tu svrhu osnovano je Povjerenstvo (Fra Ivan Udovičić, pročelnik, fra Šimun Bilokapić, fra Stjepan Grgat i fra Jure Hrgović) koje će pripremiti program boravka Generalnog Ministra.

Sljedeći Definitorijski sastanak održat će se u utorak i srijedu, 27.-28. travnja 2004. godine.

Sastanci Provincijskog definitorija u 2004. godini

Na sastanku Provincijskog definitorija (10. - 11. veljače) utvrđeni su termini sastanaka Provincijskog definitorija do kraja 2004. godine. Ti će se sastanci održavati:

- 27.-28. travnja
- 22.-23. lipnja
- 28.-29. rujna
- 16.-17. studenoga

Duhovne vježbe u 2004. godini

Duhovne vježbe u našoj Zajednici bit će i ove, kao i dosadašnjih godina, u pet turnusa.

Zaostrog: 20.-25. lipnja 2004. Voditelj: Fra Branimir Musa, član Hercegovačke provincije Uznesenja BDM, gvardijan na Humcu.

Imotski: 4.-9. srpnja 2004. Voditelj: Don Mladen Parlov, duhovnik u Nadbiskupskom sjemeništu u Splitu.

Sinj: 22.-27. kolovoza 2004. Voditelj: Fra Andrija Bilokapić, član Franjevačke provincije sv. Jeronima, Zadar.

Makarska: 12.-17. rujna 2004. Voditelj: Fra Zoran Jonjić, duhovnik sjemeništaraca u Sinju.

Visovac: 7.-12. studenoga 2004. Voditelj: Fra Nikola Mate Roščić, član Provincije franjevaca konventualaca sa sjedištem u Zagrebu.

Duhovne vježbe započinju nedjeljom navečer i završavaju petkom s ručkom. Dobro je da svaki brat svoje sudjelovanje na duhovnim vježbama u jednom od navedenih samostana na vrijeme najavi gvardijanu dotičnog samostana.

Važniji događaji u Splitsko-makarskoj nadbiskupiji u 2004. godini

Šibenik: 24.-25. travnja 2004. - susret Hrvatske katoličke mladeži

Vepric: 22. rujna 2004. - svećenički dan (svećenička skupština)

Rim: od 29. rujna do 3. listopada 2004. - nadbiskupijsko hodočašće u Rim u okviru Jubilejske godine sv. Dujma.

Split: 31. prosinca 2004. - zatvaranje Jubilejske godine sv. Dujma

Raspored Krizmi i pastoralnih pohoda splitskog Nadbiskupa u župama povjerenih našoj Provinciji

- Sinj: 1. svibnja - *krizma* (prva grupa)
 Sinj: 2. svibnja - *krizma* (druga grupa)
 Zmijavci: 2. svibnja - *krizma*
 Proložac: 2. svibnja - *krizma*
 Metković: 2. svibnja - *krizma i pastirski pohod*
 Imotski: 16. svibnja - *krizma*
 Vinjani: 16. svibnja - *krizma i pastirski pohod*
 Split: 16. svibnja - *krizma*
 Gala i Gljev: 16. svibnja - *krizma i pastirski pohod*
 Plina-Stablina: 16. svibnja - *krizma i pastirski pohod*
 Veliko Brdo: 22. svibnja - *krizma i pastirski pohod*
 Igrane: 23. svibnja - *krizma*
 Drašnice: 23. svibnja - *krizma*
 Vrgorac: 23. svibnja - *krizma*
 Brist-Podaca: 29. svibnja - *krizma i pastirski pohod*
 Otok: 29. svibnja - *krizma i pastirski pohod*
 Staševica: 30. svibnja - *krizma i pastirski pohod*
 Runovići: 30. svibnja - *krizma*
 Podbablje: 30. svibnja - *krizma*
 Lovreć: 30. svibnja - *krizma*
 Vrlika: 20. lipnja - *krizma*
 Slivno: 20. lipnja - *krizma*
 Zaostrog: 20. lipnja - *krizma i pastirski pohod*
 Bajagić: 20. lipnja - *krizma i pastirski pohod*
 Ugljane: 20. srpnja - *krizma i pastirski pohod*

Susret OFM - 10

Tajništvo za formaciju i studije pri Južnoslavenskoj konferenciji provincijalnih ministara OFM organizira susret OFM - 10 koji obuhvaća svu braću koji su dali svečane zavjete u posljednjih 10 godina, točnije sve one svečanozavjetovane od 1994. godine. Nakon Susreta gvardijana 2002. godine, ovo je drugi susret

na razini naše Konferencije. Izabrali smo mladu braću svečanozavjetovanu u posljednjih 10 godina iz više razloga: u toj se dobi pojavljuju česte krize i osamljenosti, pa čak i odlasci; za tu se dob osjeća potreba daljnje pratnje iako je početna formacija svečanim zavjetima završena; zapaža se nepovezanost između početne i trajne formacije... itd.

Ovim susretom želimo učvrstiti bitne elemente našega franjevačkog redovničkog poziva i razvijati bratske odnose koji oživljuju i obnavljaju duh vjere te podržavaju nadu.

Susret će se održati od 26. do 28. listopada 2004. godine u hotelu "Medena" u Trogiru. Posebno se radujemo što će susretu predsjedati generalni ministar fra Jose Carballo i generalni tajnik za formaciju i studije fra Massimo Fusarelli u pratnji našega generalnog definitora fra Šime Samca.

Ovim dopisom u vašim provincijskim glasilima najavljujem ovaj susret i molim svu braću u OFM - 10 da svoje obveze na vrijeme prilagode kako bi svi bili prisutni na ovome susretu. Hvala unaprijed!

Fra Ivica Jagodić

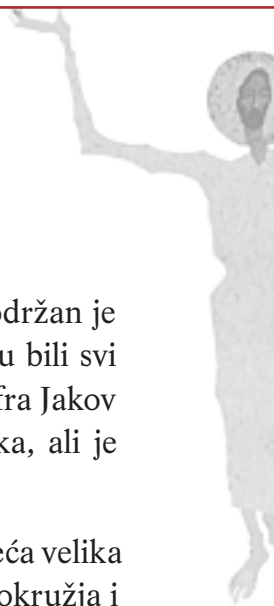
Bolesna braća

Fra Augustin Akrap, koji je doživio moždani udar (ishemiju), neko vrijeme je bio na oporavku u Krapinskim Toplicama, o čemu smo pisali u zadnjem Vjesniku, a potom je otišao u rehabilitacijski centar Kalos, na otoku Korčuli.

Fra Mijo Marić, voditelj misije u Mettmannu, 22. veljače t.g. primljen je u bolnicu u Langenfeldu. Naime, pred početak mise u Langenfeldu fra Mijo se osjetio loše pa je pozvana hitna medicinska služba koja ga je zatim odvezla u spomenutu bolnicu. Uočeni su problemi s tlakom i sa srcem. Radi lakše obrade fra Mijo je odmah po primitku u bolnicu stavljen u umjetnu komu, u kojoj se, dok ovo pišemo, još nalazi. Liječnici smatraju da će se fra Mijino zdravlje poboljšati, nako čega će prijeći u bolnicu u Mettmannu na daljnja ispitivanja.

Fra Stanko Mandac, brat u miru u Sinju, nakon nedavnog izlaska iz bolnice ponovno je zbog krvarenja primljen u bolnicu Križine u Splitu na odjel urologije. Dok liječnici nastoje otkriti uzroke krvarenja, a nadamo se da će u tome i uspjeti, fra Stanko strpljivo podnosi svoju bolest, zahvalan Bogu i za zdravlje i za bolest.

Svoj trojici spomenute braće od srca želimo brz oporavak, preporučujući ih providnosti Božjoj i u molitve braće.

Pastoral duhovnih zvanja

U samostanu Gospe od Zdravlja u Splitu, 11. veljače ove godine održan je sastanak Vijeća za pastoral zvanja naše provincije. Na sastanku su bili svi članovi Vijeća: fra Božo Morić, fra Josip Gotovac, fra Ivica Erceg i fra Jakov Udovičić, pročelnik. Fra Mladen Prolić se ispričao zbog izostanka, ali je poslao nekoliko praktičnih i korisnih prijedloga.

Posebno se raspravljalo o radu samog Vijeća. Rečeno je kako se osjeća velika potreba da se nešto slično osnuje na razini svakoga samostanskog okružja i da se tako što više braće aktivnim radom i molitvom uključi u pastoral duhovnih zvanja. Pod tim vidom potrebni su češći susreti manjih skupina dječaka i ministranata u našim odgojnim zavodima i samostanima. Organizaciju takvih susreta uz odgovarajuće programe preuzeli bi članovi provincijskog Vijeća, odgojitelji u našim zavodima, ali i oni iz samostanskog okružja. Svjesni smo da župa, župnik i župni vikar imaju prvo i najvažnije mjesto u promicanju duhovnih zvanja. Zato takvi susreti moraju biti s točno određenim ciljem, što bi značilo da treba dovesti na susrete one dječake i ministrante koji bi i zbilja mogli odabrati duhovno zvanje.

U svrhu boljeg, lakšeg i kvalitetnijeg održavanja godišnjeg provincijskog ministrantskog susreta određeno je da se za ovu godinu održe dva i to u Sinju, 14. travnja i na Visovcu, 15. svibnja t.g. U njihovoj organizaciji sudjelovat će članovi provincijskog Vijeća za pastoral: fra Josip Gotovac i fra Božo Morić za Visovac, fra Mladen Prolić i fra Jakov Udovičić za Sinj, u dogovoru sa samostanskim starješinama i mjesnim odgojiteljima. Susret ministranata iz osam franjevačkih provincija s hrvatskog govornog područja održat će se u Imotskom, 5. lipnja 2004.

Za jedan i drugi susret predviđen je i kviz što je izišao u najnovijem broju FRAMIN-a. Isti se može nabaviti preko pročelnika za zvanja u Imotskom. Zaključeno je da se od 25. travnja do 2. svibnja u cijeloj provinciji, tj. u svim našim samostanima i župama održi i Tjedan molitve za duhovna zvanja. Još se raspravljalo o potrebi izdavanja promidžbenih materijala, sličica, tekstova za moljenje krunice, klanjanje pred Presvetim i slično.

Fra Jakov Udovičić

Vijesti iz odgojnih zavoda

Dan katoličkih škola

Već drugu godinu za redom održavaju se Dani katoličkih škola. Prošle su godine domaćini bili franjevci i njihova gimnazija u Slavonskom Brodu, a ove Salezijanska gimnazija u Rijeci. Dani katoličkih škola ove su godine bili kroz devetnicu na čast sv. Ivana don Bosca, utemeljitelja salezijanaca.

Svaku se večer kroz devetnicu prigodnim programom i sudjelovanjem na sv. misi predstavila po jedna katolička škola.

Zbog nemogućnosti da cijela naša škola sudjeluje u susretu, na put je krenula tek manja skupina sjemeništara, s ravnateljem gimnazije fra Nedjeljkom Jukićem i ravnateljem sjemeništa fra Ivanom Udovičićem. Budući da je pred nama bilo dugo putovanje, krenuli smo rano ujutro u nedjelju, 25. siječnja. Najprije smo svratili do prelijepog otočića Visovca i samostana gdje su nam se pridružila dvojica maturanata, koji su taj vikend proveli s novcima.

Fra Ivan nas je uporno nastojao održati budnima, govoreći o prirodnim i kulturnim znamenitostima, ali mi smo se znali obraniti povremenim snom. Nakon iscrpljujućeg puta i malih nesnalaženja po Rijeci, stigli smo do salezijanskog samostana, naših domaćina. Nakon kratkog odmora i okrepe, bili smo na sv. misi koju su koncelebrirali naši odgojitelji s domaćim ravnateljem don Nikom Tunjićem. Nakon sv. mise fra Nedjeljko je ukratko izložio povijest i sadašnjost naše gimnazije i sjemeništa te je osobito naglasio važnost Franjevačke klasične gimnazije u Sinju za jezik, kulturu i nacionalnu svijest za prostor u kojem je djelovala i djeluje. Zatim su sjemeništarcu izveli igrokaz "Sveti Franjo i zao čovjek" koji je oduševio prisutne, ali, što je puno važnije, nastojao i poučiti Franjinom poniznošću i malenošću vjernike, kojih je bio velik broj. Predstava, za koju je sjemeništarcu pripremao fra Josip Soldo, popraćena je dugim i snažnim pljeskom. Naši su nas domaćini ugodno i bratski ugostili te im se i ovom prilikom zahvaljujemo.

Sutradan smo krenuli kući, ali ovaj put kroz Liku. U Senju smo se zaustavili i pogledali tvrđavu Nehaj. Iako je tvrđava bila zatvorena, bili smo vrlo impresionirani tom velebnom građevinom. U Gospiću smo se okrijepili i nastavili prema Sinju.

Najvjerojatnije kao slijedeći organizatori Dana katoličkih škola u prigodi obilježavanja 150 obljetnice javnog djelovanja naše gimnazije, nadamo se da ćemo moći uzvratiti i dostojno ugostiti katoličke škole iz Hrvatske.

Nadamo se da će i u buduće biti još mnogo ovakvih susreta jer su to jedinstvene prigode da se поближе upoznaju učenici i profesori katoličkih škola koji obavljaju odgovornu i zahtjevnu zadaću.

Ivan Zadro, *sjemeništarac*

Vijesti iz Novicijata

Novicijat, kojim se započinje život u Redu (manje braće), vrijeme je dubljeg odgoja, a usmjereno je tome da novaci upoznaju i iskustveno dožive način života svetoga Franje te u njegovu duhu dublje oblikuju razum i srce kako bi bolje procijenili vlastito zvanje u Gospodinu. (Generalne konstitucije, čl. 152.)

U duhu poslušnosti prihvatismo odgovornu službu odgojitelja naših novaka. Iako bez posebnih iskustava u odgoju, nastojimo povjerenu službu zdušno obavljati.

Novicijat je, prema našim GK, vrijeme dubljeg odgoja, vrijeme uranjanja u vlastitu dušu i vrijeme traženja puta u kojem će se naša osoba najbolje ostvariti. Stoga je to prvotno vrijeme molitve i predanja Bogu. Vjerujemo da je “duh molitve i pobožnosti” temelj koji mora biti u srcu čovjekove osobe, a osobito onoga koji želi na jedan uzvišeniji način slijediti Krista. Čovjek svoj životni smisao i usmjerenje, koje mu Bog svojim milosnim poticajima nudi, može otkriti i spoznati samo ako je u odnosu s Bogom. Stoga, smatramo da je najpotrebniji odgoj za molitvu.

Ambijent u kojem živimo, Visovac, ovaj biser naše Provincije, idealno je mjesto za susret s Bogom. Zaista nas dodiruje radost kada na brodu uz zvuke gitare, pjesmu i molitvu, povezani skladom prirode uzdižemo srca Bogu, zahvalni za poziv.

Euharistija je središte svih naših molitava, stoga ona uz časoslov zauzima posebno mjesto u našem nastojanju da upravo tu, gdje je Bog najbliži čovjeku naša srca i geste, pripremimo za susret.

Tjedna klanjanja euharistijskom Isusu pomažu nam da shvatimo kako nam je u svakoj potrebi i kriznom razdoblju, Sveprisutni uvijek spreman pomoći, On koji iz izložene Hostije neprestano izarava na nas svoju ljubav. A s tim ciljem pripremamo i mjesečna molitvena bdijenja. Osim u Euharistijskom kruhu, Krist je prisutan u svojoj Riječi, zato je čitanje, slušanje i meditiranje te Riječi, veliki Božji dar i izvor blagoslova. Božja Riječ naša pitanja neće ostaviti neodgovorenim, ona nam daje jedino pravo usmjerenje. Jako nam je važan odgoj za Riječ.

Naš molitveni život prožima jedna bitna i neizostavna oznaka, a to je težnja za iskustvenim doživljavanjem života svetog Franje. Smatramo da je paralelno uz molitvenu izgradnju novicijat mjesto ulaženja u iskustvo života sv. oca

Franje. Upoznavanje s našim Utemeljiteljem - koji je na početku novicijata novacima malo poznat - nastojimo ostvarivati prvotno kroz franjevačke izvore: Spise, životopise, a na poseban način Pravilo. U odgoju za franjevaštvo u njegovoj konkretnosti - jer svjesni smo krize našeg identiteta - nastojimo istaknuti franjevačke temelje: siromaštvo, bratstvo, malenost, crkvenost, osjetljivost za potrebne... Jer, ne možemo se nazivati franjevcima, ako ne živimo ono što čini franjevaštvo.

Susret s Bogom u molitvi dijelimo s braćom koja žive na župama, a koja se jednom mjesečno skupljaju na rekolekciju u našem samostanu, pripremajući i animirajući sv. misu koja je središte svakoga našeg susreta. I mi, prigodom zaštitnika pojedinih župa našeg samostanskog okružja, aktivno sudjelujemo u liturgiji, ponajčešće predvodeći pjevanje i sviranje, a redovito pripremimo i jedan mali program - recital s pjesmama unutar kojeg istaknemo važnost blagdana kojeg slavimo kao i ljepotu franjevačkog načina života, sve s ciljem promicanja zvanja koja su danas u krizi.

Nakon odgoja za molitvu i za franjevački način života, treći element koji nastojimo ugraditi u svoj rad s novacima jest studij ili intelektualni rad. Sadržaj ovog rada u prvom redu obuhvaća franjevačke teme, ali i teme o redovništvu, opće teme o duhovnosti, Bibliji, liturgiji, a planiramo obraditi i važnije dokumente Crkve. Intelektualni rad u ozračju molitve u čovjeka unosi radost otkrivanja novih spoznaja koje ga obogaćuju i pružaju mu mogućnost dijeljenja postignutog s braćom, kao i zajedničkog dubljeg prodiranja u otajstvo Božjeg stvaranja.

Da bi čovjekov razvoj bio cjelovit, uz intelektualni potreban mu je i fizički razvoj kojemu pomaže fizički rad. Samostan u kojem živimo zapošljava dvojicu radnika, koji uz našeg fra Stojana, obavljaju vanjske poslove oko samostana. Mi se nastojimo uključiti i u taj rad, a blago vrijeme proljeća koje je pred nama, otvara nam mnogo poslova koje ćemo nastojati savjesno obavljati.

Na posljednjem mjestu, ali ne i po važnosti, jest rekreacija. Volimo zaigrati nogomet, ali i poći u zajedničke šetnje u prelijepo visovačko okruženje. Lijepe su nam također i večeri koje nastojimo osmisliti zajedništvom u molitvi, pjesmi, igrama...

Izrazili bismo zahvalnost gvardijanu fra Ivanu Buljeviću koji, među ostalim, na zavidnoj razini vodi brigu o prehrani "brata magarca", tako da hrane uvijek ima dovoljno, a i veoma je raznovrsna što je i te kako važno za mlade u razvoju. Zahvaljujući fra Ivanu i fra Stojanu Damjanoviću naša zajednica biva obogaćena iskustvom i savjetima kao i svakovrsnom drugom potporom da se život u novicijatu i u samostanu može skladno razvijati. Ovdje

izražavamo želju da se koji stariji brat priključi živjeti u našem bratstvu kako bismo bili obogaćeni i za tu dob koja nam ovog trenutka na Visovcu nedostaje.

Fra Žarko Maretić, župnik Miljevaca zdušno i revno vodi brigu kao ispovjednik za duhovno stanje novaka, a prije pojedinačne ispovijedi upriliči se i adekvatno pokorničko bogoslužje.

U ovaj kontekst ubrojili bi i neke inicijative koje pokušavamo ostvarivati, a koje su vjerujemo, od velike koristi za cjeloviti odgoj naših novaka. S vremena na vrijeme odemo u posjet župnicima koji žive u našem okružju i tu uz ugodni bratski razgovor pokušavamo dokučiti ambijent u kojem brat živi. Mislimo da je to važno jer iskustva braće su jedno veliko svjedočanstvo života koji će jednog dana po Božjoj volji i oni živjeti.

Uvjereni smo da su važni susreti i među najmlađim članovima naše Provincije. Zato smo na svetkovinu Bezgrešne pošli u posjet sjemeništarcima kojih je Ona zaštitnica. Sudjelovali smo na sv. misi unutar koje su osmorica braće primljena u postulaturu.

Uz ovo želimo istaknuti i težnju za povezivanjem s drugim novicijatima naše franjevačke obitelji. U tom smjeru je išao i naš put u Ramu gdje smo u listopadu, zajedno sa franjevačkim novacima i novakinjama iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine, sudjelovali na seminaru koji je za njih organizirao Franjevački institut za kulturu mira. To nam je bilo zaista dragocjeno iskustvo. Zajedničko dvodnevno razmišljanje o franjevačkim vrijednostima, koje se sastojalo od predavanja, razgovora i rada po grupama sve nas je obogatilo. Iznenađuje činjenica kolika iskustva svih nas mogu izići na vidjelo kroz naše zajedništvo. Također bi istaknuli i važnost izmjene iskustava sa odgojiteljima drugih zajednica, kao i važnost međusobnog upoznavanja naših novaka s braćom i sestrama koji teže za istim ciljevima .

Od 9. do 22. listopada boravili smo na Trsatu, gdje smo se uključili u svakodnevni život novicijata braće zagrebačke franjevačke Provincije. Dva tjedna ispunjena međusobnim upoznavanjem i približavanjem dragocjeno su nam iskustvo utemeljeno na težnjama generalne uprave našeg reda za povezivanjem i poznavanjem braće. Kroz to vrijeme kratko smo posjetili braću kapucine u Karlobagu i sestre novakinje u Kloštar Ivaniću. Raduje nas to što možemo barem nakratko podijeliti razmišljanja i nove spoznaje koje smo stekli na prošlom susretu. Spomenimo i to da prva dva tjedna trećeg mjeseca braća novaci s Trsata dolaze k nama kako bi se uključili u naš način života.

Svi ovi susreti su nam zaista jedno obogaćivanje jer nas izvlače iz nas samih i šire naše horizonte, jačajući u nama svijest da smo jedna velika obitelj pozvana na ostvarivanje evanđelja u mjestima u koje nas je Božanska providnost postavila.

Zbog njih ne trpe drugi odgojni zahtjevi koji su pred nama. Naprotiv, ti nam susreti uvijek dodatno posvijeste ljepotu franjevačkog života koja proizlazi iz našeg zajedništva, a istovremeno nas uvijek obogaćuju novim iskustvima.

Fra Jure Hrgović, *domeštar*

Izvjestaj sa susreta na Trsatu

Od 9. do 22. listopada novicijat Provincije sv. Ćirila i Metoda na Trsatu bio je i naš novicijat. Naime, prethodnim dogovorom naših odgojitelja, uz odobrenje o. Provincijala, odlučeno je da ovo vrijeme provedemo na Trsatu, a početkom trećeg mjeseca trsatski novaci bit će naši gosti na Visovcu. Cilj je upoznavanje braće kroz zajednički - makar kratki - život i rad, jer nas vežu isti ciljevi.

Na Trsatu su nas braća velikodušno primila. Njih je devetero novaka i vrijedni meštar fra Rozo. I ostala su nam braća u samostanu, na čelu s ocem gvardijanom fra Matijom Korenom, koji je duže vrijeme također bio meštar, iskazivala istinsku franjevačku ljubav i pažnju.

Iako su nam ovi dani brzo prošli vjerujem da su nam bili od velike važnosti: stekli smo nova poznanstva, razmjenjivali i produbljivali poimanje franjevaštva, dobili smo uvid u njihov način organizacije novicijatskog života. Osvjedočili smo se u njihovu angažiranost u svetištu, odmjeravali snage u nogometu.

Također bih istaknuo naš zajednički posjet nalazištu Baščanske ploče na Krku, a posebno nas je radovao zajednički susret sa sestrama novakinjama i postulanticama u Kloštar Ivaniću, gdje smo uz zajedničku misu, ručak i zanimljive igre proveli lijep dan i prisjetili se našeg prvog susreta u Rami.

Inače, za vrijeme boravka na Trsatu, slijedili smo njihov dnevni raspored i uključili se u njihov molitveno-radni ritam.

Fra Ivan Šimunac

Postulanti na Visovcu

Od 23. do 25. siječnja ove godine, naši su postulanti posjetili Gospin otočić Visovac. Cilj njihovog posjeta jest susret s novacima, nekadašnjim kolegama iz sjemenišnih dana i gimnazijskih klupa. Radovali smo se njihovu dolasku i nastojali njihov boravak učiniti što ugodnijim.

Po njihovu dolasku uz toplu kavu i čaj u našoj blagovaonici izmijenili smo prve dojmove. Zatim su se smjestili u svoje sobe i pripremili za večernju molitvu koju smo oplemenili glazbenom podlogom i prigodnim dijapozitivima. Poslije večere nastavili smo naše zajedništvo uz pjesme koje smo pripremili za naš susret, a zatim je uslijedio stolni tenis.

U subotnjim jutarnjim satima zbog jake bure odgodili smo izlet na Skradinski buk i jutro proveli uz razgovor, pjesmu i igru. Bura je poslije ručka malo “utišala” pa smo ipak krenuli na Slapove. Ploveći uz pjesmu, opčarani ljepotom slapova, zadovoljni smo se vratili na Visovac i unatoč hladnoj buri, odmjerili snage. Mi novaci smo izgubili, ali smo zakazali revanš sutra poslije ručka što smo naravno dobili.

Poslije večere organizirali smo i turnir u stolnom tenisu, koji smo popratili pjesmom.

Na nedjeljnoj misi bilo je raspjevanije nego inače, a susret je završio u poslijepodnevnim satima. Nadam se da će vrijeme našeg zajedništva učvrstiti braću postulante u pozivu koji su izabrali i da će u njima ojačati ljubav prema franjevačkom načinu života.

Fra Lukica Vojković

Izvještaj sa seminara za novake i novakinje u Rami

Od 17. do 20. listopada 2003. godine u franjevačkom samostanu na Šćitu (Rama) održavao se seminar za novake i novakinje franjevačkih provincija s područja Hrvatske i Bosne i Hercegovine pod naslovom “Franjo, čovjek nadolazećeg doba”. Organizator seminara bio je Franjevački institut za kulturu mira kojem je na čelu naš fra Božo Vuleta.

Uz fra Božu kroz seminar su nas vodili njegovi najbliži suradnici s. Rebeka Anić i Ivan Milanović Litre. Obradivali smo teme: solidarnost, mirotvorstvo i ljubav prema svemu stvorenom, temeljeći se na tekstovima iz života sv. Franje.

Susret je protekao u lijepom raspoloženju i unio je mnoga bogatstva u naša srca, kako zbog novostečenih poznanstava, tako i zbog zajedničkih razgovora o temama koje spadaju u temelje naših franjevačkih obitelji.

Fra Bernard Kasić

Moj doživljaj novicijata

Razmišljajući o novicijatu dok još nisam bio novak, stvorio sam o tom periodu jednu uokvirenu sliku. U prvom redu novicijat je za mene bio još jedna (peta) godina u nizu hoda k ostvarenju željenog cilja. Gledajući na to sa stajališta škole, novicijat je predstavljao jedan prijelaz iz gimnazije na fakultet, kao kakva prilika za “punjenje akumulatora”. Čak bih od nekih čuo izjavu: “Ah, dobro ti dođe malo se odmoriti od škole, a onda na bogosloviji opet uhvati knjige.”

Jedna od ključnih sintagmi vezanih uz novicijat bila je “godina kušnje” s tradicionalnim, već pomalo izlizanim sađenjem “kupusa naopako”. Često se pitajući što bi to trebalo značiti, predočavao bih sebi odgovor, vezan uz meštrovu zapošljavanje novaka uz moto “eto, samo da nešto rade”, ali mi je ipak sve to zvučalo prihvatljivo.

Moram priznati da nisam dobivao dojam kako je u novicijatu važan rast u molitvi i upoznavanju franjevaštva. A uz to se vezivala uzrečica: “Pazi, da ne odletiš u oblake!”

U čitavoj priči najveću novost i najveću radost predstavljalo je oblačenje habita i predmetak “fra” ispred imena.

Razmišljajući o novicijatu kao već - makar vremenski - stasali novak preokrećem naglavačke izokrenutu sliku predodžbi koje sam prije imao.

Novicijat sada smatram početnom i jako važnom godinom na putu prema ostvarenju svog životnog cilja. U novicijatu je potrebno ponajprije upoznati redovnički život u njegovoj suštini i, iako bez zavjeta, nastojati svim srcem održavati zavjete kao da su već položeni. Moram što je više moguće upoznati život i djelo sv. oca Franje i postaviti ga za svoj uzvišeni uzor. Samo mjesto na kojem se novicijat nalazi, a koje je toliko puta ne bez značaja nazvan “oazom mira i tišine”, potiče čovjeka na duhovni rast kroz molitvu. Što se tiče uzleta “u oblake” to neka drugi prosude, ja sam barem fizički s obje noge čvrsto na zemlji. “Kupus naopako” ni ja ni itko od moje braće još nije posadio i molio bih da nam na tome ne zavide starija braća koja su to već učinila. Rast u molitvi, rast u poznavanju redovništva (franjevaštva), rast u krepostima i razvijanje talenata sjedinjuje se u ovom vremenu novicijata u cjelokupan rast osobe koja će jednog dana duhovnim kruhom hraniti ovaj izgladnjeli narod: to je mislim prvi cilj i pravi smisao novicijata. U svemu tome uvelike pomažu odgojitelji koji su, vjerujem, na tu službu postavljeni providnošću Duha Svetoga.

Gledajući dugoročno i stavljajući novicijat na početak svog redovništva, držim se dobre stare poslovice “Po jutru se dan poznaje!” i posvema odbacujem onu “Prvi se mačići u vodu bacaju.”

Fra Šimun Radnić

Osvrt na regionalne sastanke

U mjesecu siječnju održani su regionalni sastanci (Makarska, Sinj, Visovac i Zagreb). Odaziv braće bio je zadovoljavajući, ako se uzme u obzir da je to vrijeme intezivnog pastoralnog rada u župama.

Predavač je bio fra Frano Milanović Litre, a tema siječanjskih regionalnih sastanaka bila je “Bratsko zajedništvo preduvjet obnove Provincije”.

Fra Frano je u predavanju istaknuo: “Užurbanost današnjeg života lako nas uvede u egoističku izolaciju. Svatko živi svoj život, živi ga u svijetu svojih inicijativa i ambicija, ne obazirući se na situaciju i probleme braće pokraj kojih i s kojima živimo. Nemamo vremena za slušanje, a još manje spremnosti poticanja braće da nam kažu svoje potrebe i još manje biti uz bolesnika ‘od kojeg nema koristi’ bilo da se radi o tjelesnoj ili duševnoj bolesti, biti uz nekoga tko proživljava krizu zvanja itd. Put obnove naše Provincije upravo je u otkrivanju i življenju vrijednosti koje proizlaze iz bratskog zajedništva. Novi zakonik crkvenog prava uz tri evanđeoska savjeta ili naša tri zavjeta dodaje i život zajedništva kao ‘obostrana pomoć u vjernosti zvanju svakog redovnika’ kao i ‘svjedočanstvo sveopće pomirbe u Kristu’ (Kan.602).

Stoga sv. Franjo veli: Gospodin mi je dao braću, pa se i braća kao i bratstvo postiže jedino u savezu s Gospodinom, odnosno jedino u izgradnji duhovnog života pojedinca ili ‘duhovnog brata’. Problem našeg bratstva je upravo problem duhovnosti nas fratara. Život zajedništva fratarskoga ne može se poistovjetiti ni sa benediktinskim niti augustijanskim, pa je franjevačko zajedništvo ili bratstvo duhovnijeg i nevidljivijeg karaktera nego li u drugim zajednicama i ono opstoji samo dok duhovnost pojedinaca blista i živi.”

Dvanaesti Obiteljski susret u Zaostrogu

Kraj božićnog vremena i konac školskih praznika ove smo godine završili još jednim od niza obiteljskih susreta u franjevačkom samostanu u Zaostrogu. Gospođa Elza Jurun potrudila se kao i dosada skupiti lijepi broj obitelji s mnogo djece. Neki od njih su članovi Hrvatske zajednice bračnih susreta, kluba 4 +, ili pak animatori obiteljskog pastorala. Organizatori su bili zabrinuti oko odvijanja susreta i nastojali su da sve prođe u najboljem redu. Gvardijan samostana fra Ante Babić potrudio se kako bi ostavio dojam besprijeckornog domaćina. I ovaj put smo očekivali još jedan radosni susret u Kristu, s obzirom na proteklih 8 godina ugodnog druženja, počevši od pok. fra Ignacija Vugdelije i fra Marija Jurišića, zatim fra Danka, fra Anđela, fra Aleksandra, fra Izidora i drugih svećenika.

U petak 9. siječnja navečer nakon svete mise dr. Danijela De Micheli Vitturi govorila je o obitelji koja prema Božjem planu treba biti škola autentične nesebične ljubavi. Budući da autentična nesebična ljubav dolazi od Boga,

obitelj mora najprije biti duboko povezana s Bogom i otvorena Duhu Svetomu koji razlijeva ljubav Božju u naša srca. Bog treba biti na prvom mjestu u obitelji, što znači da treba živjeti po Božjim zapovijedima i zajedno moliti. Nakon poticajnih riječi uslijedila su i osobna svjedočanstva prisutnih o življenju ljubavi u obitelji, kao i zaprekama za to.

U subotu ujutro stigao je iz Sinja prijatelj i zagovornik Obiteljskih susreta fra Mirko Marić. Ovo je bio njegov treći susret s nama što je i njega osobito radovalo. O čemu pričati obiteljskim ljudima a ostati autentičan, bio je to izazov za fra Mirka kojem je uspješno odolio izabravši bitne crtice iz života sv. Franje Asiškog. Nakon predavanja kroz razgovor smo izmijenili osobna iskustva življenja naše svakodnevnice u kojima je prisutan Franjin duh.

Poslije podne fra Mirko je pričao o Franji i Hrvatima. U franjevačkom samostanu slušati jednog fratra kako znalčki zbori o svom uzoru bilo je jedno istinsko bogaćenje, a osobito što je dodirnuvši temu kršćanske obitelji fra Mirko ukazao i na neke zapreke u pastoralu obitelji i mucu da u današnjem izazovnom vremenu nasljedujemo Krista i kao obiteljski ljudi. Nakon večernje svete mise i večere uslijedila je tombola, kojoj su se radovali svi, a najviše djeca.

Blagdan Krštenja Gospodinova u zajedništvu sa župljanima Zaostroga predvodio je gvardijan samostana fra Ante Babić. Poticajnim riječima naglasio je važnost sakramenta krštenja u životu vjernika. Pjevanje je predvodio fra Filip Mimica, franjevački bogoslov. Na kraju misnog slavlja grupica mladih glumaca amatera izvela je Božićni igrokaz fra Ante Babića. Izvođači i autor su nagrađeni oduševljenim pljeskom koji će, nadam se, biti poticaj i za daljni rad na izgradnji žive crkve. Nakon svete mise u jednoj od prostorija samostana nastavilo se radno druženje. Bračni par Elza i Nikica Jurun govorili su o slušanju kao važnom obliku komunikacije u braku koja je neophodna za rast i održavanje bračne ljubavi.

Nakon ručka fra Aleksandar je otvorio samostanski muzej i između mnogih vrijednih stvari ponosno pokazao i svoje muzejske jaslice. Balotači su nastavili jučerašnju partiju balota. Djeca su uz igru nacrtala i napisala što bi poklonila malom Isusu. Bilo je lijepih darova: srce, ljubav, sunce; krunica, sve što ima, da svako dijete voli Isusa, zvjezdano nebo i štalicu, drveni krevetić, čak i petarde da mu ne bude dosadno i macu...

Sa zalaskom sunca napustili smo Zaostrog. Radosni i obogaćeni još jednim susretom i činjenicom da je gvardijan dao sve od sebe da nam bude što ljepše. Hvala fra Anti, hvala fra Mirku, hvala Elzi, kojoj je pao kamen sa srca jer je susret protekao u najboljem redu.

Nadam se da će se otvorenog srca uz novu dozu optimizma i potrebne zabrinutosti za materijalna sredstva upustiti u organizaciju novog susreta. Sve one koji još imaju volje, smisla i sluha da nam pomognu u izgradnji žive crkve kroz ovakve susrete molim za suradnju i potporu bilo duhovnu, bilo materijalnu bilo molitvenu. U Kristu s vama

Danijela De Micheli Vitturi

Malta: Godišnji skup komisara - povjerenika Svete zemlje

Nedugo poslije primitka dopisa od 29. kolovoza 2003., o imenovanju na službu komisara - povjerenika Svete zemlje, dobio sam i pozivnicu za jednotjedni sastanak povjerenika talijanskog jezičnog područja i njenog okruženja koji se održao na Malti.

Zatraživši od Provincijalata dopuštenje, poletio sam iz Düsseldorfa za Maltu. Tu me je dočekaao ljubazni brat tamošnje franjevačke provincije i odvezao u Kuću obnove gdje se trebao održati naš susret.

Preletjevši Njemačku, pod nogama smo gotovo osjetili hladnoću snijega na Alpama. Dalje smo letjeli iznad Italije i dijelom iznad mora, pa onda preko Sicilije doletjeli do Malte, države koju čine dva naseljena otoka - Malta i Gozo, usred Sredozemnog mora, na pola puta između Italije i Afrike. Sa svojih 316 km² površine i oko 360.000 stanovika, Malta je gusto naseljena zemlja, te ne čudi da smo sletjeli u zrakoplovnu luku koja se nalazi gotovo između kuća. Iako ima nekoliko poznatijih gradova - La Valleta, Rabat, Mdna - cijelo područje djeluje kao jedno veliko naselje. Zbog velike naseljenosti, malo je obradivog zemljišta. Zemlja živi od turizma. Kuće - velike i male - rade se od uvjetno rečeno "kamena", tj. od stvrdnutog sitnog pijeska od kojeg su i otoci. A to je veoma porozna tvar koja se običnim novčićem može sačešati. Trajnost takvog kamena je, kažu, stotinjak godina. Trajnost se može produžiti raznim premazivanjem.

Ipak, zemlja je puna prekrasnih građevina: tvrđava, privatnih i javnih zgrada, osobito crkava i samostana.

Stanovništvo je Malte 90% katoličko, što je začuđujuće kad se zna za dugi utjecaj Arapa - muslimana na ovom prostoru. U njihovo vrijeme kršćanstvo je gotovo iščezlo. Stanovništvo je rasno izmješano. Imaju svoj jezik - malteški, koji je mješavina arapskog i talijanskog. Stanovništvo se obilno služi i engleskim jezikom. Malta je god. 1964. stekla nezavisnost od engleskog kolonijalizma.

Maltežani su ponosni na svoju povijest koja se prati i više tisuća godina prije Isusova rođenja. Ipak, današnji izgled Malte dali su najvećim dijelom Vitezovi sv. Ivana. To je viteški red osnovan oko 1120. god. u Jeruzalemu s ciljem zaštite i skrbi za hodočasnike i križare. Propašću Latinskog kraljevstva 1291. vitezovi 1309. zauzimaju Rod. Odatle ih god. 1522. protjeruje Sulejman Veličanstveni. Karlo V. Habzburgovac daje im 1530. g. malteške otoke koje oni pretvoriše u svoje prebivalište po kojim se danas i zovu Malteški vitezovi. Od njih su ostale silne umjetnine, osobito u slikarstvu, kiparstvu i arhitekturi. Veliki meštar Valleta osnovao je današnji glavni grad - La Valleta, koji je odolio napadima muslimana, pa i dugotrajnom njemačkom napadu u Drugom svjetskom ratu.

Veliki dio umjetničke ostavštine nalazi se u mnogobrojnim i lijepim crkvama. Čovjek ostaje zadivljen vjerom graditelja koji su podigli tolike velike i lijepe crkve, iako do te mjere nepostojanim građevinskim materijalom da se na zvonnicima zvona ne smiju njihati, jer bi ga zasigurno srušili, nego se za zvonjenje "bat" zvona ručno njiše tamo-amo i tako zvoni.

Na Malti je silna nestašica pitke vode i vode općenito. Izvora nema, kiše je malo. Voda se dobiva i skupim procesom desalenizacijom mora. Ipak, Malta se iz zrakoplova čini kao lijepo izrađeni sag - satkan od kuća bez krovova, zelenila i oranica ono malo obradivog prostora uokvirena zidovima.

Klima je ovdje i u listopadu ugodno topla, pa smo se u pauzama našeg zborovanja i kupali. Sjedeći tako jednom na obali, promatrajući nemirno more, zapisah i ovo: "Bože, zašto si dopustio da ovo prekrasno more svojim nemirom bez prestanka udara na ove male djelove kopna u svojim njedrima i tako ih odvlači u svoje modre dubine!?" Onda opazih nešto drugo pa uskliknuh: "Pa to nije tako! Ti si, o Bože moj, uz nemir mora, stvorio i razne vrste života u moru, uz obalu, da na njoj žive, da ovu nejaku obalu svojim životima brane, i da se hrane upravo nemirom tih valova i suncem kojega ovdje prosipaš u izobilju. Hvala ti, Gospodine, za toliku ljubav i mudrost!" Ta razigrana obala djeluje kao prekrasna čipka najtananim ljudskom maštom izatkana i onda lagano prekrivena životom raznovrsnih boja. Od te ljepote čovjek se vrati u stvarnost tek ako se bosom nogom pokuša osloniti na tu kao nož izoštreu ljepotu.

Ovi su otoci kršćanstvo prvi put dotaknuli dolaskom sv. Pavla Apostola (Dj 28, 1-10.) kad su udomili brod i brodolomce poslije velike oluje. Špilja, koju smo posjetili, čuva tu dragu uspomenu. I sinovi sv. Franje su ovdje od davnine. Od 1835. ovdašnja franjevačka zajednica postaju kustodija u sklopu sicilijanske provincije, a od 13. 4. 1914. samostalna provincija posvećena sv. Pavlu Apostolu. Danas Provincija ima 75 braće i 7 samostana. Promatrajući braću ove provincije više sam se puta pitao: "Jesu li oni potomci Grka, Židova, Arapa ili pak Talijana? Ili možda od svega po malo?"

”Višednevno zborovanje povjerenika - komisara (11.-17. listopada 2003.) odražavalo je franjevaštvo redovnom molitvom i rekreacijom, radom i izletima. Bilo je trideset troje sudionika. Službeni jezik, za molitvu, rad i komunikaciju, bio je talijanski. Povjerenici su podnijeli izvještaje, svaki sa svog područja. Od hrvatskih provincija, osim naše, bila je zastupljena provincija Sv. Ćirila i Metoda - Zagreb i Marijina Uznesenja - Mostar. U ime hrvatskih povjerenika izvještaj je podnio fra Nikola Vukoja.

U više predavanja i izvještaja, ali i u našim raspravama, čuli smo i doznali toliko toga.

- a) O braći na svetim mjestima kroz povijest i u ovo naše vrijeme, s posebnim osvrtom o stanju braće u vrijeme izraelske okupaciji Bazilike Isusova rođenja od 31. ožujka do 11. svibnja 2002.
- b) O kršćanima na svetim mjestima kroz povijest i danas.
- c) O hodočašćima i njihovu utjecaju na kršćanstvo u Svetoj zemlji prije i danas.
- d) O ulozi povjerenika Svete zemlje u odnosu na braću i na Sveta mjesta. Iz svega bi se, u najkraćim crtama, dalo zaključiti ovo:

Ad a) Braća u Svetoj zemlji, nadošla iz cijelog svijeta, najčešće u skrovitosti žrtvuju svoj život, vrijeme i zdravlje za naoko male stvari kao što su čuvanje svetišta, otvaranje i zatvaranje vrata crkve, tiha nazočnost u svetišu i trajna usluga hodočasnicima.

Ad b) Kršćana je u Svetoj zemlji svakim danom manje, tek ih je oko 2%. Muslimani, Arapi svojom većinom, ali i fanatizmom, polako ali sigurno potiskuju kršćane te se oni iseljavaju. Velika je opasnost da nam Sveta mjesta ostanu bez kršćana. Ono što je kroz povijest spašeno valja zahvaliti uglavnom onomu što rade franjevci. A rade mnogo. Traže, nalaze i stvaraju radna mjesta za kršćane. Osiguravaju im povoljnije stanove. Otvaraju i vode katoličke škole i vrtiće. Za njihovo djelovanje prikuplja se pomoć iz cijelog katoličkog svijeta. Milostinja skupljena na Veliki petak namjenjena je upravo za Sveta mjesta. (Tada smo se pitali: “Bože moj, idu li svi ti milodari na predviđeno odredište?” - i zaključili da o tomu valja ozbiljno razmisliti i ne opterećivati savijesti.)

Ad c) “Hodočašća su nužna za život kršćana u Svetoj zemlji. Bez njih i braća, koja čuvaju svetišta, dolaze u krizu i iskušenje, te i zato valja poticati i organizirati hodočašća” - vapije je kustod Svete zemlje na našem susretu.

Ad d) Povjerenici trebaju promicati spoznanje o Svetim mjestima, najprije među braćom u svojoj Provinciji a onda i među vjernim pukom. Trebaju prikupljati pomoć za uzdržavanje svetišta i onih koji ih

poslužuju, te organizirati i voditi hodočašća u Svetu zemlju. Sadašnji kustod Svete zemlje i njegov predčasnik svojom su nazočnošću na našem zborovanju naglasili važnost povjerenika u ulozi franjevacu u Svetoj zemlji. Papa Klementa VI. je naime još davne 1342. baš nama franjevcima povjerio Sveta mjesta na čuvanje. Upravo su naša braća svojim nebrojenim žrtvama sačuvali ono što je sačuvano za katoličko kršćanstvo u Svetoj zemlji. Njihova je uloga i danas nezamjenjiva.

Fra Miroslav Modrić

Skrb za osobe s posebnim potrebama

Hrvatski naddušobrižnički ured u Frankfurtu i Hrvatska katolička misija Pfortzeim-Bruchsal, upriličili su 18. veljače 2004. godine skup hrvatskih svećenika, dušobrižničkih i socijalnih radnika, iz devet njemačkih biskupija. Skup je održan u prostorijama Misije. Na skupu je bilo sedamdesetak uzvanika.

Poslije pozdrava i uvodnih misli te molitve urednika Žive zajednice dr. Adolfa Polegubića, domaćin, o. Ivan Bolkovac i naddušobrižnik fra Josip Bebić iz Frankfurta, pozdravili su prisutne uzvanike. Potom je diplomirani teolog i pastoralni referent u biskupiji Speyer, gosp. Mijo Ikić, održao predavanje pod naslovom: "Osobe sa posebnim potrebama".

Predavač je ovu temu obradio znalački sa teološkog, socijalnog i društvenog gledišta, potkrjepljujući izlaganje primjerima i životnim iskustvom. Predavač je rekao: "U Hrvatskoj ima više preko četiri stotine tisuća, a u Njemačkoj preko osam milijuna ljudi, kojima je potrebna posebna pomoć. Neki su od ljudi s posebnim potrebama takvi rođeni, a neki su s vremenom i različitim životnim nedaćama postali takvi. Broj takvih bolesnika raste iz dana u dan. Za to su djelomično krivi ljudi, tehnika i način ljudskog života i rada."

Ovo je predavanje održano i u Neussu, Hannoveru i Nürnbergu, za hrvatske dušobrižničke i socijalne radnike.

Povod ovakvog predavanja bila je prošlogodišnja europska godina bolesnika s posebnim potrebama. I ti su bolesnici na brizi dušobrižničkih i socijalnim radnicima, ne samo u Njemačkoj, već i u Hrvatskoj i u svijetu.

Kako živjeti i postupati s takvim ljudima koji se nalaze u crkvenim i državnim institucijama, to je danas važno znati i svećenicima i dušobrižničkim suradnicima i socijalnim radnicima. Oni su po svome zvanju pozvani i poslani, da svojim samaritanskim radom pomažu ljudima s posebnim potrebama, kao što je to činio sam Isus Krist, kako bi bili pravi Isusovi učenici i sljedbenici.

Fra Berislav Nikić

Otok/Udovičići: Proslava 90. godišnjice blagoslova crkve Sv. Roka

Na treću nedjelju došašća, 14. prosinca 2003. u Udovičićima, filijali župe Otok svečanim misnim slavljem obilježena je 90. godišnjica blagoslova crkve Sv. Roka.

Misi je prethodio recital kojega je za ovu prigodu napisao fra Bože Vuleta, a izvele su ga vjeroučiteljice Vesna i Antonija Bilokapić te nastavnice Jelena i Katica Bilokapić. Fra Bože je u recitalu crkvu usporedio sa šatorom Božjim među ljudima i vratima predvorja nebeskoga.

Sv. misu je predvodio mons. Ante Jurić, nadbiskup u miru zajedno sa sedmoricom koncelebranata: fra Mladenom Proličem-župnim vikarom, fra Zoranom Kutlešaom-gvardijanom u Sinju, fra Šimunom Bilokapićem-profesorom na KBF-u u Splitu, fra Božom Noracem Kljajo-profesorom na KBF-u u Splitu, fra Stjepanom Matićem-župnikom Siverića, fra Bernardom Dukićem i fra Franom Milanovićem Litrom-vojnim kapelanom u Zagrebu.

U ime prisutnih vjernika o. nadbiskupa je pozdravila djevojka Lucija Tadić zaželjevši mu dobrodošlicu u Udovičice i predavši mu cvijeće.

O. nadbiskup je u propovijedi podsjetio vjernike da su oni živa crkva Kristova te da ne bi bilo crkve Sv. Roka da nema žive crkve u Udovičićima. On je pozvao mlade da se odupru agresiji nemorala, pokvarenosti i droge koja nasrće na njih.

U molitvi vjernika sjetili smo se našeg pok. župnika fra Mihe Kotaraša koji je 1909. počeo gradnju crkve na brežuljku Šatorište i dovršio je 1917. Kad je crkva bila blizu dovršetka, blagoslovio ju je 14. listopada 1913. splitski biskup Antun -ivoje. Crkva je proživjela stradanja Drugog svjetskog rata. Bombardirana je i zapaljena 16. 08. 1944, upravo na blagdan Sv. Roka. Crkva Sv. Roka simbol je Udovičića te lijepo dominira nad Sinjskim poljem.

Na kraju misnog slavlja župni vikar fra Mladen Prolič se zahvalio Gospodinu Bogu za devedeseti rođendan crkve, zatim o. nadbiskupu što se rado odazvao predvoditi misno slavlje, svećenicima i Božjem narodu.

”Sveti naš Roko, sakrij nas pod svoj svetački plašt pred svakom pogibli, duševnom i tjelesnom. Zaštiti nas od pomora, rata i gladi. Neka nam milosrdni Bog po tvom zagovoru ozdravi dušu od gube grijeha; od mržnje da nam ne izjede dušu; od zavisti da nas ne rastoči; od klevetanja i ogovaranja da se ne sledimo u svojoj osamljenosti; od psovke da nam ne otruje pluća naše duše ...”

Fra Mladen Prolič

Rüsselsheim: Sveta Obitelj i Biblija

U hrvatskoj katoličkoj misiji u Rüsselsheimu svečano je proslavljen blagdan Sv. Obitelji, 28. prosinca 2003. godine.

Svečano slavlje predvodio je fra Berislav Nikić, a s njim je sumisio i održao prigodnu propovijed dr. fra Andrija Nikić. Fra Berislav je na početku mise kazao: “Bog je htio, od početka ljudske povijesti, da se djeca rađaju i odgajaju u obitelji, da obitelji budu čvrste i postojane do smrti supružnika, i da se u obitelji završava ljudski život. Zato je i njegov Sin Isus Krist, došao na svijet u obitelji.” A u propovijedi, fra Andrija je, između ostalog, rekao: “Danas se mnogo govori o krizi obiteljskog života. Ugrožen je korijen ljudskog roda. Samo čovječanstvo je uzdržano u svojim temeljima, ali i naša domovina nije bez opasnosti. Ni mi hrvatski vjernici nismo ravnodušni pred tom činjenicom.” Zatim se obratio kršćanskim suprugama i rekao: “Ljubi svog supruga jer je on tvoj muž jer si po svetom sakramentu ženidbe, kao izvoru svetosti s njim povezana”. A muževe je upozorio: “Ljubi svoju suprugu jer je tvoja supruga, za koju si uvijek odgovoran i radi čega ćeš pred Bogom dati račun”. Nije zaboravio ni djecu. “Važno je da ti ljubiš svog oca i majku jer su oni tvoji roditelji i jer je njima Bog podijelio čast očinstva i majčinstva po tebi. Tako živjeti mogu samo oni koji imaju veliku vjeru i žele sve pa i svoj obiteljski život promatrati očima vjere. A kad bismo svoj život i svoj poziv promatrali očima vjere, kad bi u nama živjela prava, istinska i velika ljubav, tada nam ne bi trebalo s mnogo riječi govoriti da sretna može biti samo ona obitelj, koja je izvor života, koja nad tim životom bdije i čuva ga bez obzira na to da li se on nalazio pod srcem majke ili ga vidimo utjelovljena i oživljena u krugu sretnih obitelji. Lik takvih roditelja nikada ne bi smjela osjeniti crna i stravična sjena grijeha protiv očinstva i majčinstva. Jer kad bi svaki muž bio sv. Josip, svaka žena kao Marija, a svako dijete Isus, onda bi opet bio raj na zemlji” - naglasio je fra Andrija. A razmišljajući o domovini upozorio je: “Lijepa naša danas oskudijeva djecom i ako se nastavi smanjivanje rađanja, bit će nas malo koji ćemo disati zrak u Lijepoj našoj... Jer kršćanska civilizacija je potpuna i sveobuhvatna civilizacija djece i odraslih. Ona košta truda, ali dariva radost i blaženstvo, plodove za vrijeme i vječnost, kako pojedincu tako i narodu te svemu svijetu” - zaključio je propovjednik. Na koncu je pozvao roditelje da sa sobom u crkvu vode djecu “da čuju što im Isus ima reći, kako bi i vaša djeca rasla u dobi, mudrosti i znanju kod Boga i ljudi”.

Istoga je dana u sustolnici Sv. Martina u Mainzu, pod motom “Tražite i naći ćete”, završena godina Biblije. Na završnoj svečanosti bili su predstavnici Pravoslavne, Evangeličke i Katoličke Crkve, koju je pred punom sustolnicom

vjernika, predvodio biskup-stožernik, dr. Karl Lehmann, iz Mainza. Svi su govornici bili jednodušni: “Biblija je vrelo kulture, uljudbe i vjere. Ona ne smije stati kao ukrasna knjiga u stanovima vjernika. Vjernici je moraju nositi u torbama i držati u rukama. Moraju je čitati, na njoj se trebaju nadahnjivati i po Bibliji trebaju živjeti”.

U godini Biblije, u Njemačkoj je održano preko 1.500 seminara, u kojima je sudjelovalo više od dvanaest milijuna vjernika

Fra Berislav Nikić

Neuss: Duhovna obnova

Dobro znamo da svako ljudsko biće, jer je stvoreno na Božju sliku, teži za svojim ispunjenjem - u Bogu. Današnji čovjek tu svoju glad za Bogom sve teže podnosi, a kako je ne prepoznaje kao čežnju za Stvoriteljem pokušava je utažiti najčešće raznim prevarama. Ali uvijek ostaje sam, prazan i razočaran jer zaboravlja duboku istinu ljudske duše sažete u misli sv. Augustina: “Za sebe si nas stvorio Gospodine, i nemirno je srce naše dok ne počine u tebi!”

Ni s nama hrvatskim vjernicima u Njemačkoj nije drugačije. Dio smo “globalnog” potrošačkog društva koje nas, stvarajući u nama umjetne potrebe radi svojeg dobitka, neprestano nagoni da stalno trčimo za nečim drugim, boljim, većm, skupljim, ljepšim. Znajući sve to, mi u HKM Neuss odlučili smo stati, promisliti i vidjeti gdje smo mi to i kamo idemo. Organizirali smo duhovnu obnovu, molitveni seminar. Za taj smo se događaj, kao vjernička zajednica, cijeli listopad pripremali svakodnevnom skupnom molitvom.

Znajući da postoje mnogi koji vode takve skupove, ponekad i sumnjive ozbiljnosti i manje vjerničke zrelosti, tražili smo mudru i uravnoteženu osobu koja sama ima iskustvo Boga u osobnom susretu s Njim i našli - fra Antu Vučkovića. Suradnici su mu bili: fra Petar Milanović - ispovijedanje i duhovni razgovori, gđa. Danijela Sisgoreo Morsan - duhovno glazbena pratnja.

Posljednja tri dana duhovne obnove izgledala su ovako:

U petak smo započeli predavanjem ujutro, u 10 sati. Nastavili smo poslije podne u 18 sati, najprije duhovni govor pa sv. misa te molitva pred Presvetim. Susret i dan završili smo blagoslovom s Presvetim. U subotu smo opet počeli u 10 sati u dvorani. Idući susret bio je u 16 sati. Onda opet susret u crkvi u 18 sati. Sv. misa, molitva pred Presvetim, polaganje ruku za one koji žele (prije čega je fra Ante objasnijo smisao i ulogu tog čina). I subotu smo završili

blagoslovom s Presvetim, opet nešto poslije 22 sata. Duhovnu obnovu zaključili smo u nedjelju našim redovnim sv. misama, u Neussu i Bergheimu, koje je predvodio i propovijedao fra Petar.

Prva dva dana - petak i subotu - vodio je fra Ante. On je na susretima najprije čitao biblijske tekstove i onda ih, na veoma jednostavan i pristupačan, a opet toliko mudar, osoban i izvoran način, ponazočavao svojim vjerničkim promišljanjem. I to na toliko smiren i opuštajući način da su svi nazočni upijali te stare biblijske, odnosno Božje misli kao da su izgovarane baš sada u ovo naše ubrzano vrijeme, i to baš nama okupljenima na ovoj obnovi. Zanimljivo je da su svi nazočni, bez obzira na svoja dosadašnja znanja i spoznaja o Bibliji ili o teološkoj naobrazbi, veoma lako i pažljivo pratili biblijska čitanja i tumačenja. Svi, i oni nenavikli na ozbiljnija predavanja, na dublje i dulje teološke govore, na duže i sadržajnije molitve, izvješćuju kako im je vrijeme u tim razmišljanjima, u molitvi, u Božjoj prisutnosti, neprimjetno i brzo prolazilo. A ti susreti nisu bili baš kratki - i više od sat i pol. A oni večernji trajali su i više od četiri sata.

Studirao sam teologiju, obilno sam se družio i družim s Biblijom, vjernički sam posjećivao i posjećujem mjesta biblijskih događanja, ali toliko novoga svjetla, na ovdje odabrane biblijske tekstove, nisam do sada iskusio. Ta mi novina baca novo, uosobljeno svjetlo na Boga Oca - Stvoritelja, na Isusa - Otkupitelja, na Duha Svetog - Obnovitelja.

Nas redovnih sudionika seminara bilo je oko 230. Čini nam se da je to bila prava mjera za našu neveliku vjerničku zajednicu. Susret se tako nije pretvorio u gužvu nepregledne mase. I u dvorani i u crkvi cijelo je vrijeme vladala smirenost, tišina i dubok mir prožet Duhom Svetim.

Da taj naš susret s Bogom ne bi otišao u zaborav, ono nekoliko dana do kraja mjeseca nastavili smo naše dnevne susrete i klanjanje pred Presvetim. A od tada svakoga se petka sastajemo u istoj crkvi na jednosatnu molitvu pred živim Isusom izloženim u Presvetom sakramentu.

Znamo da posvuda ima skeptika i mudraca koji svijet ne gledaju očima vjere, nego površno ili iz vlastite uronjenosti u ovoj potrošački i sekularizirani svijet, te ne vide i ne spoznaju vjerničku snagu koja se otkriva u dubinama Svetog Pisma, u Bogu. Neki, koji sebe smatraju mudrima - i među braćom - , koji život oko sebe promatraju samo razumom i znatiželjom, prigovoriše nam: "Što je trebalo ruke polagati?" Sjetih se tada kako su se nekada neki, jer ne razumješe Božju veličinu i silu Duha Svetoga, apostolima rugali da su se "napili mladog vina". Nismo se uznemirivali zbog tih 'dobronamjernih', jer su nam nalikovali na one rijetke od onih koji ne razaznaju boje ali se ipak čude onima koji zanosno zbore o ljepoti prekrasnih boja.

Ne želimo ovdje donositi izvještaj o onom što se dogodilo na ovom seminaru, i još se uvijek događa u dubini našeg srca, niti o njegovom utjecaju na opće naše vjerničko raspoloženje, jer se veliki doživljaji veoma teško, ako ikako, izražavaju riječima. Tek prenosimo misao ozbiljne osobe koja je od početka do kraja nazočila seminaru. Nedavno nam reče: “Nije se život oko mene izmijenio. Poteškoća imam kao i ranije, ali ih lakše nosi. Drugačije gledam i ovaj svijet i sebe u njemu. Mir mi se nastanio u duši. Zato zahvaljujem Gospodinu.”

Vrijedne suradnice naše Zajednice veliki su dio svog vremena, svoje srce i umješnost spremanja okrepe stavili na raspolaganje svima, posebno onima koji se u pauzama nisu vraćali svojim kućama. Sve vrijeme, svatko se mogao zabadava okrijepiti jelom i pićem. A na kraju nam je, baš onako evanđeoski, ipak “svega preteklo”. A mi smo se osjećali kao “jedno srce i jedna duša”. Osjetila se sva istinitost one: Kako je lijepo, kako je ugodno kao braća zajedno živjeti!”

Fra Miroslav Modrić

Köln: 70. rođendan kardinala Joachima Meisner-a

Prigodom 70. rođendana kölnskog kardinala Joachima Meisner-a uz brojne njegove prijatelje, koji su mu čestitali rođendan bili smo i mi Hrvati, pod vodstvom fra Josipa Lucića, voditelja Misije.

Tom prigodom prvi put su se pjevale hrvatske božićne pjesme u nadbiskupskom dvoru u Kölnu.

Naš susret je bakon srdačnih pozdrava i stiska ruke započeo božićnom pjesmom: Svim na zemlji, mir, veselje... Po tom je u ime naše Hrvatske katoličke zajednice u Kölnu biranim riječima fra Josip čestitao kardinalu Meisneru ovim riječima:

”S radošću i ponosom u srcu u ovome susretu s Vama, dragi naš nadbiskupe i kardinale, u ime HKZ Köln čestitamo Vam 70. rođendan i želimo Vam dobro zdravlje i daljnje uspješno vođenje kölnske nadbiskupje, koja je jedna od najpoznatijih nadbiskupija u Katoličkoj Crkvi.

Vaš rođendan pada upravo na Božić, pa Vam ovom prigodom također želimo čestit Božić, sve božićne blagdane, uspješnu i blagoslovljenu Novu godinu 2004!

U ovoj godini svečano smo proslavili 45. obljetnicu Hrvatskog Tijelova. Za tu prigodu naša je HK Zajednica priredila u Maternushaus-u jedan svečani prijem za Vas i za zagrebačkog nadbiskupa, a sada već i kardinala Josipa Bozanića.

Sljedeće godine ćemo na svetkovinu Tijelova u Dom Forum-u reprezentirati našu HK Zajednicu na vjerskom, kulturnom i domoljubnom polju, te tako se uključivati u zajedništvo s Crkvom ovdje u Kölnu, koju Vi već dugo godina uspješno vodite i narodom koji nam je ponudio gostoprimstvo. Mi se ovdje nakon četrdeset i više godina osjećamo i jesmo građani ovoga grada i vjernici ove Crkve.

Katolička vjera i prozapadna kultura održala je naš narod u slozi i jedinstvu sve do naših dana. Sve što je katoličko i prozapadno pripada i nama, jer mi smo narod koji pripada Europi već od početka sedmoga stoljeća, pa sve do danas. U ujedinjenu Europu želimo ući sa svojom vjerom, kulturom i identitetom. Kroz duga stoljeća branili smo Europu od najeзде Islama. To nam je samo Crkva priznala nazivajući nas: Predziđem kršćanstva! Mi želimo kao takvi ući i u Ujedinjenu Europu, koja zaboravlja na svoje kršćanske korijene i tako se udaljuje od pravih vrijednosti, koje su čovjeka našega starog i kršćanskog kontinenta stoljećima odgajale i oplemenjivale. A ona danas ne želi u svoj ustav unijeti ime Bog i tako na duhovnim vrijednostima izgrađivati bolju i sretniju budućnost svih naroda Europe.”

Nakon čestitke otpjevali smo još nekoliko božićnih pjesama, te omiljenu rođendansku pjesmu: Lijepo ime Joachim, Bog ga živio... Tom prigodom darovali smo kardinalu nekoliko hrvatskih specijaliteta, a među njima i omiljeno mu piće šljivovica, travaricu, vino, pršut, božićni kolač i prigodni rukovet cvijeća.

I ovom prigodom je naglasio: “Hrvatima obećavam svaku pomoć, posebno je to važno zbog toga, što se šire glasine da bi njemački biskupi smanjili broj hrvatskih katoličkih misija. No, to se neće odnositi za hrvatske katolike u Njemačkoj.

”Kardinal Joachim Meisner istaknuo je to u svom interviewu, što ga je dao za mjesečnik iseljenika „Matica“ /u broju za prosinac 2003./, a čiji je njemački original objavljen u povremeniku HK zajednice u Kölnu „Naša zvona“, te ponovno ustvrdio da su Hrvati „sol u njemačkom katolicizmu“. ”Ovaj dragi i nezaboravni susret ostat će mi dugo u sjećanju!” na kraju je nadodao kardinal Meisner.

Fra Josip Lucić

“Godina fra Andrije Kačića Miošića” (1704.-17. travnja 2004.)

“Adi 17 aprile 1704. Krstija fra Tomas Radatović Antuna sina Bartula Miošića i njegove zakonite žene Mande. Bi kum Stipan Buklijaš.”

Taj se podatak, pisan hrvatskim jezikom i pismom “bosančicom” čuva u Arhivu Franjevačkoga samostana u Zaostrogu. To je zapravo krštenica malog Antuna, kasnije proslavljenog fra Andrije Kačića Miošića, uzornog redovnika i svećenika poznatog propovijednika, sveučilišnog profesora filozofije i teologije, pisca filozofskih i bogoslovskih tekstova, jubilarnog lektora, gvardijana, graditelja samostana u Sumartinu, pisca latinskih, talijanskih i hrvatskih tekstova, pjesnika i prozaika koji je stvarao hrvatski jezični standard (štokavsku ikavicu) i pripremao Hrvatski narodni preporod koji je utjecao na europski romantizam, posebno Češki narodni preporod i bugarsku historiografiju.

Njegove su pjesme prevedene na 13 europskih jezika i to su prve hrvatske pjesme svjetovnog sadržaja koje su prevedene na strane jezike.

Fra Andrija je svojim književnim djelima utjecao na hrvatske pisce kao i na običnog malog čovjeka (“siromasi, težaci i čobani”). Njegov “Razgovor ugodni” doživio je preko 70 izdanja i postao poslije Biblije najčitanija knjiga u hrvatskom narodu. Kao što je grčka riječ “biblia” postala naziv za najuzvišeniju i najvažniju knjigu na svijetu - “Biblija - Sveto Pismo”, tako je narod Kačićev “Razgovor ugodni” nazvao “Pjesmaricom”, jer su sve druge zbirke pjesama doista dobre i vrijedne, ali je fra Andriji no djelo nad svima njima i stoga zaslužuje naziv “Pjesmarica”.

Da je tako potvrđuju ne samo hrvatski znanstvenici i pisci, nego i oni brojni iz drugih naroda, što se može vidjeti iz nedavno objavljene autorske i predmetne Kačićeve bibliografije. Treba se sjetiti riječi nedavno preminuloga akademika Ive Frangeša “Kačić je veći djelovanjem nego djelom. Činjenica neobična ali značajna. I još uvijek nedovoljno istražena.” Još 1890. godine “Vienac” je zapisao: “Kačić kao čovjek pripada među najidealnije, a kao pisac među najznamenitije likove što ih naša knjižvena povijest poznaje.”

Stoga je *Hrvatski sabor* prihvatio prijedlog da bude *pokroviteljem* velikog jubileja Starca Milovana. *Ministarstvo prosvjete i športa* proglasilo je ovu 2004. godinu “Kačićevom godinom” za sve škole u republici Hrvatskoj. *Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti*, najviša znanstvena ustanova u Hrvatskoj priprema *Međunarodni znanstveni skup* o fra Andriji i njegovim djelima. *Državni zavod za unapređenje školstva* objavio je da će se *završno natjecanje iz hrvatskog jezika* za sve učenike gimnazija i drugih srednjih škola održati u Makarskoj i da će pobjednici posjetiti Kačićev Brist i Zaostrog, a

već je “Modra lasta” raspisala *natječaj* za učenike osnovnih škola. *Koncertna direkcija* iz Zagreba izvest će program “Kačićevim tragom” na *Međunarodnoj smotri folklora* u Zagrebu, 24. srpnja t.g. *Sveučilište Waterloo u Torontu* (Kanada) također za jesen priprema znanstveni skup o fra Andriji.

To je samo dio bogatog programa, kojim će biti ispunjena “Kačićeva godina”. Izrađen je “Kalendar crkvenih, znanstvenih, kulturnih i folklornih zbivanja u Kačićevoj godini”, koji je objavljen u posebnom “Prilogu” ovog broja “Vjesnika Provincije”.

Budući da je u europskoj i uopće svjetskoj civilizaciji i kulturi običaj da se slave razni važni dani u životu pojedinih ljudi i naroda (rođendani, krsni dani, imendani, obljetnice svećeničkog ređenja, mlade mise, vjenčanja, diplome i dr.), ove će godine mnogi poštovatelji Starca Milovana posebno obilježiti dan 17. travnja, jer se toga dana navršava ravnih 300 godina da je u crkvi sv. Margarite u Bristu primio sakrament sv. krštenja mali Antun, sin Bartula i Mande. Krstitelj je zapisao nadnevak svetog krštenja malog Antuna, a ne i nadnevak rođenja. Nije se dogodilo bez plana Božje Providnosti, koja je htjela da se dijete rodi kao član obitelji i svoga naroda ali je još važnije da dijete primi sakrament svetog krštenja i tako postane kršćaninom tj. Božjim djetetom i članom Crkve.

Stoga ćemo mi, današnji fratri iste Provincije, kojoj je pripadao i fra Andrija, ove godine, u istoj crkvi u kojoj je on slavio svete mise i u kojoj njegovi zemni ostaci čekaju uskrsnuće, u subotu “infra octavam Paschae”, 17. travnja u 10 sati slaviti svetu misu Zahvalnicu što je dobri Bog našoj Provinciji, Franjevačkom redu, cijeloj Crkvi i domovini Hrvatskoj darovao tako velikog brata, redovnika i učitelja čije ime poštuju svi koji znaju kako je Starac Milovan uzorno redovnički živio, koji znaju koliko je dobra na raznim područjima svojim djelima učinio i svojom herojskom smrću pokazao da je silno svoga Boga i tu ljubav iskazao i malomu i siromašnom bratu čovjeku. Preminuo je, naime, kao uzorni djelatnik kršćanskoga karitasa.

Fra Gabrijel Jurišić

Kačićev dan - 17. travnja 2004.

Ove godine navršava se tristota obljetnica rođenja fra Andrije Kačića Miošića - slavnog i neumrlog “Starca Milovana”.

Fra Andrija Kačić Miošić - ime na koje smo se toliko navikli, da nam spominjanje njegova imena svaki put ne posvješćuje njegovu stvarnu veličinu. Ali fra Andrija Kačić je veličina koja jednostavno izaziva ponos i radost što

je pripadao redu i Provinciji kojoj mi danas pripadamo. On je velika zvijezda na franjevačkom nebu, velikan duha Asiškog siromaška, velikan uma i kršćanske ljubavi. Svojom najčitanijom knjigom “Razgovor ugodni”, pa “Korabljicom” i knjigom o skolastičkoj filozofiji blista kao sjajan biser u riznici hrvatske kulturne baštine; svjedok da je Hrvatska već u njegovo doba pripadala europskom kulturnom krugu.

On je uvjerljiva iskaznica kojom se naša Provincija svijetla lica danas može predstaviti javnosti.

Njegovu veličinu prepoznali su mnogi, stoga nije čudno da su njegove pjesme prevedena na 13 europskih jezika.

Na 200. obljetnicu njegove smrti 1860. godine kardinal Juraj Haulik, prvi zagrebački nadbiskup, u zagrebačkoj prvostolnici slavio je svečanu pontifikalnu misu u zagrebačkoj katedrali, a bili su nazočni: Ban i Vlada, đakovački biskup Josip Juraj Strossmayer, senjski biskup Vjenceslav Soić i mnoštvo naroda.

Na dan otkrivanja njegova spomenika 26. 8. 1890. godine u Makarskoj se okuplja svita do tada neviđena na ovim prostorima - 6000 gostiju među njima: gradonačelnici svih većih hrvatskih gradova i izaslanici županija, sveučilišta, Akademije, Matice hrvatske i drugih kulturnih ustanova, a sutradan svi su hodočastili na fra Andrijin grob u Zaostrog gdje je održana svečana sveta misa, otkriveno poprsje Starca Milovana i održano narodno veselje.

Ove će godine početkom listopada HAZU pod visokim pokroviteljstvom Hrvatskog sabora prirediti međunarodni znanstveni simpozij o fra Andriji Kačiću Miošiću u Zagrebu, Makarskoj, Zaostrogu, Bristu i Mostaru. Tom događaju prethodit će i mnoge druge kulturne manifestacije u navedenim i mnogim drugim mjestima Lijepe Naše i izvan njezinih granica.

A hoćemo li i mi, njegova duhovna braća i članovi iste Provincije potvrditi veličinu koju mu mnogi znani i neznani, učeni i priprosti priznaju?

Nadam se da hoćemo. Zato, braćo, dođite na obilježavanje “Kačićeva dana” - spomena 300. obljetnice svetoga krštenja maloga Antuna, nama poznatog fra Andrije - 17. travnja u njegov i naš Zaostrog.

Očekujemo da će braća doći do 9.30 sati.

Svečana sveta misa slavit će se u 10.30 sati.

Nakon svete mise kratki kulturni program i razgledanje knjižnice, arhiva, muzeja, “Vežine galerije”, botaničkog vrta i drugih kulturnih sadržaja.

U 13 sati bratski objed.

Nakon objeda folklorna skupina iz Metkovića izvodi prigodni program u čast Starca Milovana.

U poslijepodnevnim satima posjet Bristu (kratki program u crkvi i posjet Kačićevoj rodnoj kući, koja će nas dočekati obnovljena).

Neka svaki brat ponese sa sobom albu, pasac i bijelu štolu.

Molimo da nam svaki najavi svoj dolazak (pismeno ili telefonom).

Zaostroška samostanska obitelj rado očekuje svu braću iz Provincije.

Sve vas srdačno pozdravlja

Fra Ante Babić, *gvardijan*

Susret braće u “Kačićevoj godini”

Nije se dogodilo bez nauma Božje Providnosti da se sačuva vrlo važan dokument, pisan hrvatskim jezikom i pismom (“bosančicom”), da je mali Antun proslavljeni naš brat fra Andrija Kačić, primio sakrament sv. krštenja u Bristu u crkvi Sv. Margarite, 17. travnja godine Gospodnje 1704. Stoga ove godine hrvatska javnost slavi 300. obljetnicu njegova rođenja.

I mi, njegova braća, članovi iste Provincije kojoj je i fra Andrija pripadao, zahvalit ćemo od srca dragom Bogu što je nama, našoj Provinciji, Franjevačkom redu, Crkvi i hrvatskom narodu darovao našega velikog brata fra Andriju.

Stoga molim svu braću da prihvatimo poziv fra Ante Babića, gvardijana “Kačićeva samostana”, i da se na 300. obljetnicu sv. krštenja našeg velikog brata fra Andrije *nađemo na bratskom susretu u Zaostrogu, u subotu, 17. travnja t. g. i proslavimo sv. Misu zahvalnicu* u samostanskoj crkvi Sv. Marije, u kojoj počivaju zemni ostaci našeg Starca Milovana.

Imamo puno pravo biti ponosni na našeg velikog brata fra Andriju i stoga želimo za njegov život i djelovanje zajednički zahvaliti dobromu Bogu.

Svu braću pozdravljam i očekujem bratski susret.

Fra Željko Tolić, *provincijal*

Fra Pavao Melada i njegova djelatnost u Rimu

Fra Pavao Melada je posljednji predstavnik Grabićeve “rimske kolonije”. S njim je utihnula duga prisutnost našega provincijskog bratstva u središnjoj znanstvenoj ustanovi Franjevačkog reda u Rimu.

Rimsku su grupu sačinjavali učeni i marljivi fratri, koji su svoje umne i duhovne sposobnosti utkali u Antonianum, Skotističku komisiju i Marijansku akademiju.

Sve je započelo 1933. Balićevim dolaskom za profesora na "Antonianum", kada su doživljeni svjetli trenutci u osnivanju Skotističke komisije (1937.) i ustanovi Marijanske akademije (1950.), jedine papinske međunarodne ustanove koju su Hrvati osnovali i vodili. Plodna djelatnost je rasla i širila se preko brojnih znanstvenih spisa, koje je uglavnom Balić objavljivao, a na kojima su surađivali fra Petar Čapkun (do 1967.) i posebno fra Ivan Jurić, u porukama vezanim uz Duns Scota, a fra Pavao Melada na području mariološke znanosti i održavanju mariološko-marijanskih kongresa širom katoličkog svijeta.

Što je Balić razvio toliku znanstvenu i organizatorsku djelatnost, treba zahvaliti spomenutoj subraći i nadodati još ime fra Stanka Bušelića i donekle fra Luke Modrića. Razdoblje njihova djelovanja u Komisiji i Akademiji dugo je i plodno. Zasigurno ostavlja neizbrisiv trag u povijesti tih ustanova. Bio je to predan rad, zanos idealista i onih koji su doprinijeli da franjevačko bratstvo napreduje na području bogoslovske znanosti. Trenutno nema više braće iz naše Provincije u Antonianumu. Njihovo djelo nastavljaju franjevci iz drugih provincija, tako da su i Akademija i Komisija nadživjeli svoga osnivača i njegove prve, vjerne suradnike. Vrata tih ustanova su zasigurno otvorena mladoj braći, koja se odlučuje za nesebično služenje dobru i znanosti sveopćeg bratstva.

Nakon Jurićeve smrti, Melada je bio stožer djelatne prisutnosti naše braće u Rimu sve do svog povratka u Provinciju 1997. Planine se najbolje vide izdaleka. Zbog toga je potrebno stanovito vrijeme da bi se sagledalo mjesto i ulogu fra Pavla Melade i njegovo djelovanje u Balićevu rimskom krugu, njegov dugogodišnji rad u Marijanskoj akademiji. Fra Petar Lubina u knjizi "Gospin organizator" opisao je Meladin život i djelo, koji su se uglavnom događali u središtu Reda i kršćanstva. Ovaj kratki prilog želi iznijeti osobna zapažanja i sjećanja na subrata s kojim sam radio i živio više od petnaest godina sadržajnog života.

Brat je Pavao bio učen čovjek i jednostavan fratar, neumoran radnik i zanosni rodoljub, prijatelj mladih i skrbnik bolesnih.

Svestrano obrazovan franjevac

Bog je fra Pavla obdario izvanrednom inteligencijom. To se pokazalo u tijeku čitavog njegova školovanja i kasnijega organizatorskog posla. U gimnazijskim danima ovladao je klasičnim jezicima i drugim predmetima, tako da su ga

profesori oslobodili maturalnog ispita. U slobodno vrijeme bavio se čitanjem i učenjem stranih jezika. Mogao se služiti gotovo svim evropskim jezicima. Talijanski i španjolski bili su mu veoma bliski gotovo kao i materinski jezik mu hrvatski. Poznao je i engleski, francuski i njemački. Na portugalskom je mogao čitati. Na svim tim jezicima vršio je “korekture”, popravke znanstvenih radova. Student biblijskih znanosti poznao je hebrejski jezik, koji je učio na rimskom sveučilištu kod židovskog obraćenika, rabina Zolli-ja.

Fra Pavao je stekao humanističku, opću uljudbu i naobrazbu, što se moglo osjetiti u razgovoru s njim i u diskusijama koje je vodio s pobornicima različitih životnih usmjerenja. Posjedovao je enciklopedijsko znanje koje je čitanjem uvijek produbljavao. Bio je pretplatnik talijanskog izdanja “*Reader Digest*” - “*Selezione*”, redovit čitatelj domovinskih i stranih publikacija opće uljudbe. Rado je rješavao križaljke.

Zbog posla kojeg je obavljao u Marijanskoj akademiji često je putovao i obilazio dotad nepoznate krajeve. Upoznao je tako povijest i kulturu mnogih naroda, posebno pak bogatu talijansku i španjolsku baštinu. Posjetio je Meksiko, Ekvador, Poljsku, Njemačku, Portugal, Francusku, Maltu i Sv. Zemlju. Postao je u neku ruku kozmopolit. Kao predsjednik “Međunarodne marijanske akademije”, jedine papinske ustanove koju su braća naše Provincije osnovali i vodili, družio se s teolozima i kulturnim radnicima iz mnogih zemalja. S njima je zajedno, u ekonomskom krugu, tražio zajedničke postavke marijanske znanosti i pobožnosti. Radovao se što su na tim susretima sudjelovala pravoslavna braća iz Srbije, Makedonije i Grčke, Kopti iz Egipta, Anglikanci iz Engleske, protestanti iz Njemačke i Švicarske. U tom je poslu mogao računati na suradnju s vatikanskim Tajništvom za jedinstvo kršćana.

Za vrijeme pedesetogodišnjeg boravka u Rimu rado se posvećivao bolesnima i potrebnima. Kao kapelan u klinici “Fioretti” gdje je zamršene operacije na očima izvodio dr. Marchi sa svojom ekipom, fra Pavao je pratio bolesnike na očima koji su iz Hrvatske tamo tražili lijeka. Dočekao bi ih u rimskoj zračnoj luci, tražio za njih prenoćište, tumačio im pri liječničkom pregledu, pratio ih kroz vrevu rimskih ulica, borio se da dobiju popust ne samo kod liječnika, nego pri nabavci lijekova i ostalih potrepština. To je radio ne samo za Hrvate nego i za Srbe, Muslimane i Albance, pa i za umirovljenog časnika JNA. Svi su mu bili zahvalni, a on bi dugo s njima održavao vezu.

Rodoljub

Rođen u vrijeme Austrougarske Monarhije, u Kaštel Štafiliću, gnijezdu pristaša jugoslavenskih strujanja, fra Pavao se uvijek osjećao i bio Hrvatom. Svoga hrvatstva nikad se nije odricao, niti ga zatajio. Dapače uvijek

je isticao svoje narodno podrijetlo. Kad bi ga Talijani predstavljali kao “Slavo” ili još gore “Iugoslavo” energično bi to popravio: “Ja sam Hrvat!”. Dobri poznavatelj hrvatske povjesnice isticao je hrvatske velikane uma i duha, koji su dali svoj doprinos općem napretku Europe i svijeta.

Sin naroda s dubokim kršćanskim korijenima dičio se svojom baštinom, a tuđu poštivao.

Zbog svog rodoljublja i vjerskog uvjerenja morao je štošta pretrpjeti. Dvadeset i više godina nije vidio svoje rodbine, niti posjetio mjesto svoga rođenja. U poratnim godinama služio se vatikanskom putovnicom ili je pak posjedovao izbjegličku ispravu kao “apolid”, tj. bez domovine. Da pomogne pripremu za marijanski kongres u Zagrebu i Mariji Bistrici uzeo je jugoslavensku putovnicu, koju je na deset godina dobio u rimskom izaslanstvu.

Jednom na putu u Njemačku na austrijskoj je granici opazio da je ponio “stari pasoš”. Prvim vlakom se vratio u Rim i sutradan zrakoplovom u Frankfurt.

Georg Söll, pisac mnogih marioloških poruka, čekao ga je kod selezijanaca u Benediktbeuern, nedaleko od Münchena.

Radnik

Kao student u Makarskoj upoznao se s filozofskom i teološkom baštinom srednjovjekovnih autora, kojih je djela čitao na latinskom izvorniku. U toj radionici znanja približio se misli oštroumnog učitelja Ivana Duns Skota i njegovu stavu o Isusovoj Majci, koja - kao Bogu najdraže biće - bi otkupljena na najsavršeniji način, zaslugom Krista, savršenog Otkupitelja. To je bila odrednica Meladina dugogodišnjeg rada. U tom okviru nosio je teret “dana i žege” u pripremi i slavlju međunarodnih skupova, te objavljivanju radova s tih susreta.

U rimskoj Via Merulana satima bi sjedio za stolom i ispravljao znanstvene članke brojnih suradnika. Ujednačivao je njihovu znanstvenu metodologiju. Provjeravo bi navode u knjižnici “Antonianuma”. Kada je postao predsjednik Marijanske akademije ostao je u istom uredu, za istim stolom. Preuzeo je službu predsjednika te međunarodne ustanove, premda nikada nije zaboravio dugogodišnju ulogu tajnika. Kada je trebalo spremiti mariološki skup nije se bojao žege za vrućih ljetnih mjeseci. Znoj bi mu se cijedio s čela, a program je bio spremljen, put i smještaj za sudionike osiguran, predavači izabrani, prevoditelji nađeni.

Melada nije ostavio iza sebe znanstvenih djela. Za to nije imao ni vremena, ni mogućnosti. Sav njegov napor iscrpljivao bi se u pripremi i održavanju znanstvenih skupova i u tiskanju predavanja, koja su držana na sveopćim i

pojedinačnim sjednicama. Priredio je za tisak stotinu i više višejezičnih svezaka, znanstvenih zbornika i drugih izdanja. Ponekad je morao potpuno preurediti znanstveni prinos pojedinih suradnika, nevještih pisanju ili nejasnih u izražavanju. Pri tom bi pazio da ostane vjeran autorovoj misli i da je približi zainteresiranom čitatelju. Tisuću puta je posjetio malu tiskaru "Rotatori" u kojoj je dao tiskati velika djela o Isusovoj i našoj Majci Mariji.

Prijatelj

Fra Pavao je volio društvo. Bio je drag i onima s kojima bi se po prvi put susreo. Svojim raspoloženjem unosio bi opuštenost i vedrinu. Rado je i lako stjecao prijatelje. Stečeno prijateljstvo znao je njegovati, čuvati i produbljivati. Prijateljstva su ga vodila ga kao posjetitelja u daleki svijet, od Španjolske do Meksika, od Poljske do Ekvadora, od Portugala do Dominikanske Republike, od Malte do Njemačke, od Hrvatske do Svete Zemlje.

Rado se dopisivao. Osobne misli i zapažanja bilježio je u svoj dnevnik, koji je vodio godinama, vjerujem do svoje smrti. Ti zapisi pružaju uvid u njegovu dušu, osobe koje je susretao, vrijeme i događaje u kojima je živio.

Rođen u kaštelanskom zaljevu, u kući gdje se čuje šum jadranskih žala, volio je bistrinu mora i plavetnilo neba. Odmor bi ponekad provodio na zapadnoj obali Jadrana, u Misano Adriatico, gdje bi došla njegova majka, brat i nevjesta. Tamo je bio drag gost redovničke zajednice talijanskih sestara. U jutarnjim satima veslao bi, usamljen na morskoj pučini, u društvu bijelih galebova, koji donose pozdrav s istočne strane plavog Jadrana.

Fra Pavao je imao lijep glas. Skladno je pjevao, bilo crkvene bilo narodne ili "umjetničke" pjesme. U društvu bi rado zapjevao ne samo "Ciri biri bella, Mare moja" nego i pjesan zarobljenika iz Verdijeva Nabucca "Moja misli", kao i Zajčev "Za dom" iz Opere Zrinski ili pak "Dalmatinski hajkaš".

Kao franjevac volio je prirodu. Borio se za očuvanje zelenila u samostanskom vrtu rimskog "Antoniana". Dok su vozila sve više zauzimala zeleni prostor, nastojao je "ostatak ostataka" njegovati, čistiti i zalijevati. U pustinji na asfaltu čuvao je mali perivoj. Brinuo se za zelenu oazu usred rimske pustinje. Za to su mu zahvalna stabla mandarina, palmi, naranača i banana.

Kolerik

Melada je bio nepopravljivi optimist, kako se to i pristoji jednom franjevcu. Rado je unosio mir i vedrinu. Nije podnosio namještenost, usiljenost. Volio je prirodnost. Bio je tip franjevca kakvog rijetko srećemo. Srce mu je tražilo ono što je bitno. Kao redovnik imao je svoj red i njega se držao. Rano bi

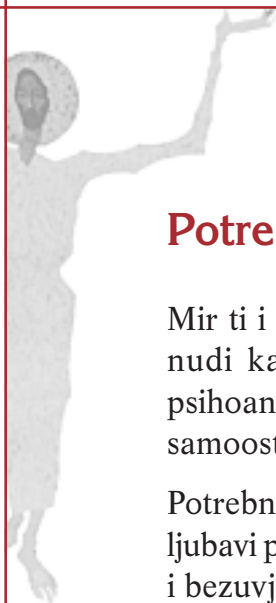
ustajao. Uvečer bi do kasno čitao. Dugogodišnji pretplatnik “Slobodne Dalmacije” i “Glasa Koncila”, pratio je crkvena i društvena zbivanja u Domovini. Radovao se pobjedi Hajduka. Sve je to usklađivao sa svojim obvezama koje mu je povjerila uprava Reda. Bio je dugogodišnji savjetnik u kućnoj upravi Antonianuma.

Za hodočašća u Svetu Zemlju, daleke 1980., Franjinom je jednostavnošću obilazio mjesta koja je Gospodin posvetio svojim životom i smrću. Susretao se čovječtvom Onoga koji je “radi nas i radi našega spasenja” postao čovjekom. Klanjao se tajni čovještva Sina Božjega u betlehemske spilji, gdje je molio i Sveto pismo na latinski prevodio njegov vrli “sumještani” sveti Jeronim.

Bio je čvrsta značaja, pravi kolerik. Znao bi se ubrzo rasrditi, ali i umiriti. Zbog toga se mnogima činio oštrem i borbenu naravi. S razvijenim osjećajem za pravdu zalagao se za pravednost na svim životnim područjima. Nije bio zlopamtilo. Bio je širok prema sebi, ali i prema drugima. U subraći je otkrivao dobro i pozitivno. Ono što mu je u srcu, bilo mu je i na usnama. Nije bio diplomat iako se kretao u diplomatskim krugovima. Bio je neposredan. Sljedbenik riječi iz Evanđelja “Nek vaše riječi budu da, ako je da, ne, ako je ne” (Mt 5, 37).

Sposobnosti uma i srca posvetio je Djevici iz Nazareta, onoj koja je svojim “da” donijela svijetu Otkupitelja svijeta i čovjeka. I fra Pavao je svoj životni “da” iz dana u dan živio i doživio. Zbog toga vjerujem da je njegov susret s Bogom, koji je bogat milosrđem i praštanjem, bio “da”, da mu je Gospodin rekao: “Dobri, valjani i vjerni slugo! Bravo Padre Paolo! ...Uđi u veselje Gospodara svoga!” (usp. Mt 24,23).

Dinko Aračić

Potreba obraćenja vodi do obraćenja potreba

Mir ti i dobro, brate u Kristu i sv. Franji! Korizma je vrijeme koje nam se nudi kao mogućnost sagledavanja istine o sebi. Ali ne u beskrajnim psihoanalizama ili isključivo psihološkim metodama samoispitivanja s ciljem samoostvarenja.

Potrebno nam je znati prepoznati istinu o sebi, ali ne bježeći od zahtjevnosti ljubavi prema sebi, te istodobno otkrivati beskrajnu nedostignutu, neizmjernu i bezuvjetnu ljubav Boga Oca.

Problem izgubljenosti izgubljenog sina iz Isusove prispodobe sastojao se u tome što je mislio: "Da bih mogao živjeti slobodu, potrebno mi se odijeliti od odnosa s Ocem." Na neki je način otac za njega morao biti mrtav kako bi on mogao živjeti. Pri tom je zaboravio, ali se s vremenom sve više uvjeravao kako i on sam postaje sve manje živ i sve više samoživ. Mislim da nam tu valja tražiti rješenja i nadahnuća za osobna i zajednička klonuća. Potrebno je htjeti vidjeti istinu o sebi u kontekstu istine o braći i suživota s njima.

Naravno, netko je istinito priznao da se često morao, a nekada i svakodnevno pitati zbog koga je on u redovništvu i svojoj zajednici. Morao se pitati jer ga je očito mnogo toga odvrćalo od pogleda na Onoga koji ga je jednom pozvao u ovo zvanje, a onda je idealizirajući zajednicu zapao u krizu smisla zvanja. Shvatio je da je stalno potrebno posvješćivati da smo tu najprije radi Onog jedinog radi kojega se isplatilo sve ostaviti i otpadom smatrati. U ovom smo zvanju poradi dobitka Onog najizvršnijeg, "poradi dobitka Isusa Krista", kako lijepo reče sv. Pavao. I poradi Isusa sve se drugo smatra gubitkom ako to nije povezano s Njim.

Naš utemeljitelj sveti otac Franjo Asiški imao je snage svom dotadašnjem životu reći ne. Imao je snage prekinuti "život u grijehu" kako on naziva život prije obraćenja da bi nastavio živjeti po milosti Božjoj, ili "činiti pokoru" kako je nazivao svoj život nakon obraćenja. A prijelomni se trenutak zbilo kada je smogao snage poljubiti gubavca, a to znači među ostalim i poljubiti, tj. dokraja prihvatiti onaj dio sebe koji obično izbjegavamo i potiskujemo u podsvijest jer se s tim ne želimo susresti. To je naša nemoć da prihvatimo sebe u cjelini. To nije ni moguće bez snage Božje ali naša odluka i namjera da to želimo učiniti, već aktivira Božju milost da nam pođe u susret. To se dogodilo i s Franjom. Ono što mu je do tada bilo gorko, postalo je slatko, a ono slatko - postalo je gorko. Dakle, po obraćenju dobio je novo mjerilo vrednovanja stvarnosti.

Nije se, među ostalim, grčevito pitao hoće li tko poći za njim i živjeti takav način života, nego je otkrivao i u radosti, ali i u spremnosti da ga Bog iznenadi, što je izrazio legendarnom rečenicom: "Bog mi je dao braću."

Slaveći liturgijski dan duhovnih zvanja svojedobno sam u toj misi dobio zaduženje pripremiti molitvu vjernika. Palo mi je napamet kako bi dobra bila sljedeća nakana: “Gospodine, ne daj nam novih duhovnih zvanja dok stara ne obnoviš!” Nova se duhovna zvanja ne mogu primiti ako ne mogu doći u promijenjenu sredinu, u oduhovljenu, a ne u razduhovljenu u kojoj je tlo pretvrdo.

Možda Crkva ima i previše duhovnih zvanja ukoliko se ta zvanja premalo bave duhovnim. Možda su druge obveze zamaglile ono naše temeljno, duhovno djelovanje. Ne kažem da te obveze nisu realne i potrebne često puta, ali sve manje postaju izričito vezane uz redovnički i svećenički stalež jer se razvijanjem karizmi vjernika laika otkriva kako su to zapravo njihova područja djelovanja. Tu negdje vidim i priliku obnavljanja naše specifične franjevačke duhovnosti koja se izravno nadahnjuje na evanđelju.

U korizmi je lijepo premišljati svoj način života, nastojati promijeniti nešto, ali ne samo vanjski dekor ili korizmena odricanja od određenih ovisnosti koja bi nas poslije korizme osposobila za još oduševljenije prakticiranje tih nezdravih “sportova”.

Za kraj bih donio tekst iz knjige “Izvjeshće” bivšega generalnog ministra fra G. Binija, koji bi nas trebao dodatno zaintrigirati oko brige za spas naš i spas drugih pokraj nas:

Hrabrost da se zaustavimo

“Poput rasipnog sina (usp. Lk 15,11-32) i mi, kao mjesno bratstvo i kao Red, izlažemo se opasnosti da nerazumno potrošimo primljena dobra, to jest milost poziva, a da toga nismo ni svjesni.

Osjećamo različite oblike siromaštva koji bi nas trebali dovesti do toga da “dođemo k sebi” (usp. Lk 15,17): gubljenje povlaštenog odnosa s Bogom; nestanak sposobnosti da svjedočimo evanđeoski život; smanjenje broja i ustroja, kao i starenje braće u nekim provincijama; nesposobnost da prenosimo mladima vjerodostojnost našeg poziva i zanos da ga se živi s vjernošću. Tu je zatim nemoć pred nasiljem i podjelama koje muče naš svijet; odbacivanje, kod mnogih, kršćanskih i evanđeoskih vrijednosti kao i toliki drugi oblici siromaštva vezani uz mjesne kulture i povijesti.

Ne možemo nastavljati dopuštati da nas vodi “sindrom preživljavanja” ili preuzetnog djelovanja! Moramo imati hrabrosti da odredimo moratorij, na duži ili kraći rok (nekoliko mjeseci), bilo osobni bilo u bratstvu, kako bi ponovno usmjerili svoj život, da bi se “vratili Ocu”.

Moramo si izdvojiti vrijeme milosti koje može postati:

- Kairos kako bi se u životnoj svakodnevnicu ponovno pronašla veza između duhovnog života, sakramentalnog života, života bratstva i evangelizacije.

- Kairos kako bi se ponovno otkrila vrijednost besplatnosti; sve nam je dano prije nego što se potrudimo da to zadobijemo. To nam omogućuje da se radujemo u besplatnom prinošenju Gospodinu vremena klanjanja kao vremena djelovanja, “življenja” i “činjenja”, uspjeha i razočaranja. Vratiti se kušanju ljepote našeg poziva, bratske molitve, dostojanstvenog i lijepog bogoslužja, koje stvarno izražava susret s Prisutnošću, životni odnos. Ivan Pavao II., snažno je uskliknuo: “Ne, neće nas spasiti odredba, već Osoba!” (NMI 29).

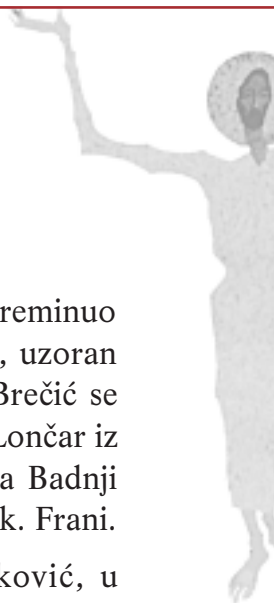
- Moratorij kako bi se ponovno naučilo živjeti bratske odnose kao iskustvo vjere i uzajamnog slušanja, uklopljene u cjelinu našeg života, kao “povlašteno mjesto zajedničkog susreta s Bogom” (GG KK 40).

-Moratorij za “povratak”, za duhovnu i tvarnu slobodu: lijepo je vratiti raspoloživost i pokretljivost, živjeti sine proprio za Kraljevstvo kao gosti i hodočasnici. To su osnovne vrijednosti prema Franji, ali naše doba, isplanirano i usmjereno isključivo na gospodarstvo, krade nam te vrijednosti. Trebamo ponovno pronaći radost u Bitnom što lakša naše misionarske korake.

- Moratorij da bi se na povoljan način živjela napetost između vjernosti i stvaralaštva, između “ustrajnosti” i “ponovnog započinjanja”; i to u svijetu koji se mijenja takvom brzinom da ne daje prostora i vremena za razmišljanje o onomu što se događa i kako se krećemo.

Sve sam više uvjeren da moramo nastaviti u tom pravcu, moramo naći hrabrosti da se zaustavimo, da ne dopustimo da nas zaguše toliki naši poslovi, da bismo na globalnoj razini preispitali naš poziv i poslanje. Ako hoćemo oblikovati srce, koje je prema Bibliji središte života novoga čovjeka, trebamo duže vremena preispitivati naš život i odrediti mu novi položaj u današnjem svijetu i povijesti. Duhovne vježbe, na kojima još uvijek sudjeluje mnogo braće, mogu pomoći, ali možda nisu dostatne. Ritam naših dana sve je ubitačniji: trebamo više vremena posvetiti samima sebi da nas vrijeme ne “istroši”... Potrebni su svakodnevni susreti s Gospodinom, ali su potrebna također duža vremena, osobito braći koji su godinama pretrpana poslovima nikada se ne odmarajući, kako bi se preispitao poredak vrijednosti. Sluga je Božji fra Gabriele M. Allegra govorio: *Morao sam osjetiti kako molitva i red produljuju sate i kako se nađe vremena za sve.* (Fr. Giacomo Bini OFM, Relatio Ministri generalis, Rim 2003, str. 57-58)

Fra Miroslav Bustruc, *meštar novaka*

† Frano Brečić

Dana 23. prosinca 2003. godine, shrvan bolešću, u Gospodinu je preminuo u Glavini Donjoj u 79 godini života Frano Brečić pok. Marijana, uzoran suprug i vjernik, otac našega brata fra Nediljka Brečića. Frano Brečić se rodio u Glavini Donjoj 4. svibnja 1924. godine. Oženio se Anom Lončar iz Gornjeg Podbablja. Bog im je podario četiri sina i jednu kćer. Na Badnji dan, 24. prosinca 2003. godine u Imotskom održan je sprovod pok. Frani.

Svetu misu predvodio je imotski gvardijan fra Pavao Vučković, u koncelecijaciji s dvadesetak svećenika, a homiliju je održao fra Silvestar Aračić. Nakon svete mise sa svećenicima te velikim brojem rodbine i prijatelja ispraćen je na groblje Gospe od Anđela gdje su položeni posmrtni ostaci.

Fra Vjeko Vrčić

† Mara Bilokapić

Dana 5. siječnja 2004. godine iznenada je preminula u svojoj kući u Udovičićima u 81. godini života Mara Bilokapić, uzorna žena i vjernica, majka našega brata fra Ante Bilokapića. Mara je rođena 15. srpnja 1923. u Otoku od oca Andrije Elek i majke Ane r. Škopljanac Mačina. Sa svojim mužem pok. Petrom mukotrpno je živjela i kršćanski odgajala svoju djecu.

svake je nedjelje s krunicom u ruci odlazila na svetu misu u crkvu sv. Roka u Udovičićima i pristupala na svetu pričest.

Dan prije svoje smrti, 4. siječnja na drugu nedjelju po Božiću bila je na misi i pričestila se.

Pogrebnu svetu misu u crkvi sv. Roka u Udovičićima 7. siječnja predvodio je gvardijan iz Sinja, fra Zoran Kutleša, a sprovodne obrede župni vikar, fra Mladen Prolić.

Okupilo se oko 50 svećenika, franjevački bogoslovi iz Splita, veliki broj časnih sestara, mnoštvo vjernika iz Udovičića i Otoka te iz župe Imotski, gdje je pokojniččin sin fra Ante župnik.

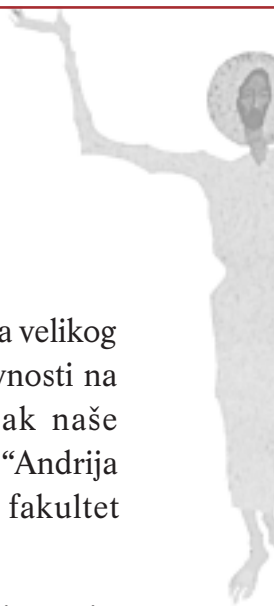
Gvardijan fra Zoran Kutleša istaknuo je u propovijedi kako je život pok. Mare od krštenja, kada je postala dijete Božje, pa do smrti, kada je jučer sudjelovala na svetoj misi i pristupila oltaru Gospodnjem, vezan uz Gospodina Boga. Mara je poput ostalih naših starih majki crpila snagu za život iz vjere, svete mise, molitve krunice i pouzdanja u Gospin zagovor. Gospodin je nagradio njezinu vjeru i žrtvu darom sina franjevca-svećenika. Nadamo se da će je Krist

Gospodin u koga je vjerovala, za koga je živjela i trpjela primiti u kraljevstvo Božje riječima: “Dođite, blagoslovljeni Oca moga, primite u baštinu kraljevstvo pripravljeno za vas od postanka svijeta!”

† Stjepan Pavlinušić

Dana 14. siječnja 2004. preminuo je u Domu zdravlja u Sinju Stjepan Pavlinušić, otac našega brata fra Nevena, župnika u Sinju. Pokojni Stjepan rođen je 4. rujna 1934. u brojnoj i kršćanskoj obitelji od oca pok. Petra i majke Ive r. Vrdoljak. Sa svojom suprugom Marijom r. Žižić vjenčan je 10. siječnja 1960. s kojom je u braku odgojio šestero djece, tri sina i tri kćeri, od kojih je fra Neven sin franjevac-svećenik. Kršćanski odgoj koji je primio od svojih roditelja, pok. Stjepan je prenio na svoju djecu. U njegovoj se kući svaki dan zajednički molilo i radilo. Pavlinušići su u Otoku prepoznatljivi po tome što svi svake nedjelje dolaze na svetu misu. Pok. je Stjepan bio radin, miran i poštovan čovjek među svojim Otočanima. Zadnji je mjesec dana bolovao od tumora na mozgu. Sprovodne obrede 16. siječnja predvodio je župnik fra Ivan Dotur, a misu gvardijan iz Sinja, fra Zoran Kutleša koji je u propovijedi istaknuo vjernički život pok. Stjepana te u ime Provincije izrazio sućut fra Nevenu i obitelji Pavlinušić. Preko prikazanja Klapa Sinj je otpjevala “Ave verum corpus natum”. Mnoštvo vjernika iz Otoka, Udovičića, Sinja te drugih mjesta došlo je ispratiti pok. Stjepana. Okupio se velik broj svećenika - oko sedamdeset, franjevački bogoslovi iz Splita, velik broj časnih sestara od kojih je jedan dio milosrdnica doputovao iz Rijeke gdje pok. Stjepan ima dvije sestre, s. Zorku i s. Jelenu. Pokojnikov sin fra Neven se na kraju mise zahvalio svom pok. ocu što je svoju djecu odgojio u katoličkom i hrvatskom duhu, o. gvardijanu, župniku, nazočnoj braći svećenicima-franjevcima, bogoslovima, časnim sestrama, vjernicima iz župa Metković, Split, Danilo i Sinj, “Klapi Sinj”, članovima “Viteškog alkarskog društva”, članovima “Gradskog poglavarstva - Sinj” što su došli ispratiti njegova pok. oca te liječničkom i medicinskom osoblju za sve što su za njega činili. “Bože udijeli svoju slavu, svoju budućnost i vjernost svoju ovom pokojniku. Ne možemo vjerovati da je njegov život uzalud prohujao i da svega onog što je za nas značio više nema. Ali nas ujedinjuje vjera, vjera u kojoj je on bio do kraja postojan uza te.”

fra Mladen Prolić

Velika monografija o Starcu Milovanu

Osobiti doprinos slavlju “Kačićeve godine” i 300. rođendanu našega velikog brata fra Andrije dao je dr. Stipe Botica, profesor narodne književnosti na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu i nekadašnji đak naše Franjevačke klasične gimnazije u Sinju. To je njegova monografija “Andrija Kačić Miošić”, kojoj su izdavači “Školska knjiga”, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu i naš Zbornik “Kačić”.

Na 322. stranice knjiga donosi: I. *Uvod*; II. *Kačićev život i djelo*, životopis, njegovo djelo u književnoj povijesti i kritici, prikaz i vrednovanje njegova “Razgovora ugodnoga” (str. 7-40); III. *Novi pogledi na Kačićevo djelo*, izvori i primjena tiskane knjige kao vrela, diplomatska građa i usmena predaja (41-66); IV. *Načela njegova rada*, odnos prema izvorima, temeljna stvaralačka načela, tipični modeli obrade, fabularni i kompozicijski ustroj pjesama, Kačićev jezik i recepcija u inozemstvu (67-124); V. *Interpretacija “RU” i njegov prinos hrvatskoj književnosti i kulturi* (125-234); VI. *Sažeci na hrvatskom, engleskom, njemačkom, ruskom i talijanskom jeziku* (235-257); VII. *Bibliografija*, autorska - izdanja “Elementa peripathetica” (1), “Korabljica” (12), “Razgovor ugodni” (69). Prijevodi na 13 jezika. Zatim donosi predmetnu bibliografiju od 1770. do 2003. godine, s preko tisuću jedinica na hrvatskom i drugim jezicima (269-319), koju je izradio fra Gabrijel Jurišić. Na kraju je Kazalo imena (321-327). Dodan je i kratki *Životopis samoga pisca* s bibliografijom na tri jezika.

Knjiga je tiskana dvobojno na finom papiru, bogato ilustrirana, u tvrdom uvezu s višebojnom naslovnom stranicom.

Održane su dvije svečane prezentacije (na “Interliberu” i u “Školskoj knjizi”). Poslije knjige “Fra Andrija Kačić Miošić” koju je napisao (1922.) dr. fra Karlo Eterović, ravnatelj naše Gimnazije u Sinju prve znanstvene monografije o Starcu Milovanu, nova je monografija veliki doprinos upoznavanju fra Andrije i njegova djela.

Cijena monografije je 240 KN.

F.G.J.

Fra Andeo Cvitanović,
Otisak iz knjige

Sakralni i turistički rasadnici gornjega Makarskog primorja

Autor je dao jedan atraktivan i malo susretljiv libar kome je ime SAKRALNI I TURISTIČKI HRVATSKI RASADNICI GORNJEGA MAKARSKOG PRIMORJA. Na prvi pogled svatko će pomisliti - otkud sakralni objekti i turizam, odnosno, je li uopće moguće da su oni "hrvatski rasadnici"? Međutim, kada se knjiga pročita onda će se lako zaključiti da su sakralni objekti koje opisuje autor, ne samo u vjerskoj domeni, nego i u turističkoj nakani i da se iz njega rađaju plodovi hrvatskog rasadnika i to na jednom važnom području makarskog primorja od Drvenika do Graca. Nema dvojbe da je autor potpuno uspio u zamišljenoj kompoziciji knjige, a iznad svega u sadržaju i literarnoj razini. Govorni jezik autora je bogat činjenicama, a iznad svega u stilu, kao da ne piše jedan običan fratar, nego literat širokog opsega, sveučilišnih domena, iskusni pisac, pravi literat pripovjedač, čije svako slovo prožima njegovo štivo kao da je romanopisac, esejist, književnik. Nije ovo svjetovna povijesna monografija gornjeg Makarskog primorja, a i jest, jer se tu govori i o svjetovnim zbivanjima na tom području, kroz burnu prošlost toga naroda. Nije ovo ni izolirana povijesna sakralna monografija gornjega Makarskog primorja, a jeste, i to je tako obrađeno da nečega takvog nema u hrvatskoj literaturi. Ovo je rijedak, izuzetno divno napisan putopis i sakralnog i svjetovnog sadržaja, u funkciji sakralne informacije, a usput i turističke promidžbe.

Prof. dr. Nikola Anić

Fra Jozo Župić,
Crtice iz života misionara,
HKM, Berlin, 2003.

Na zamolbu, sada već pokojnog, don Luke Depalo, koji je bio glavni urednik Malog koncila "Mak-a" fra Jozo pristaje na suradnju u tom dječjem mjesečnom listu, nazvanom "cvijetom molitve, znanja, igre i prijateljstva".

U rubrici “Pisma iz misija” piše crtice iz života naših misionara i misionarki u dalekoj Africi. “Crtice” su skup svih članaka iz rubrike “Pisma iz misija”.

Fra Jozo životoposno iznosi zanimljivosti naših misionara s afričkog kontinenta, kojeg uspoređuje s “čovjekom koji je silazeći iz Jeruzalema u Jerihon upao među razbojnike.” Na nama ostaje da tom čovjeku pružimo pomoć, po uzoru na Isusa Krista.

Fra Miroslav Bustruc,

Smisao kroz misao,

Teovizija, Zagreb, 2004.

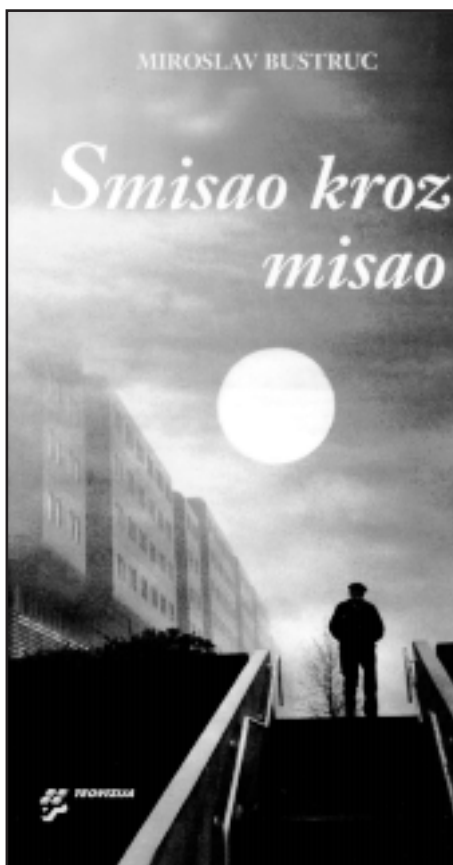
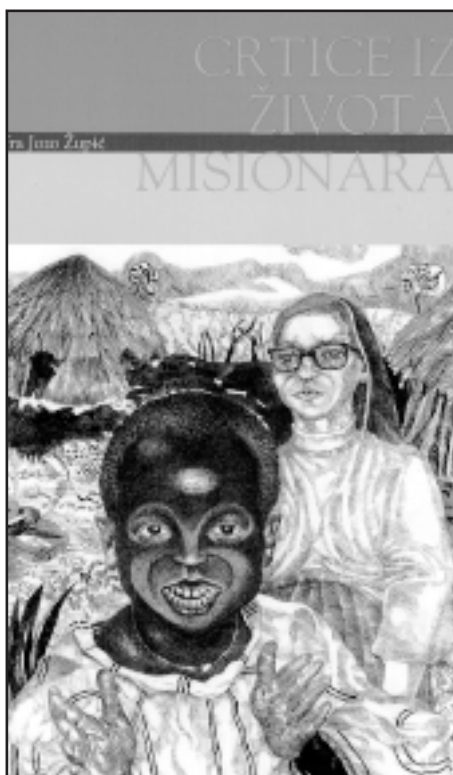
Tekstove iz ove knjige autor je govorio u emisiji “Smisao kroz misao” na radio postaji Radio Marija iz Zagreba, u razdoblju od 2001.-2003. godine.

“Ovi su tekstovi najprije odslušani. Nastali u slušanju. U molitvi. Pred Riječi. Potom su napisani. Pa izrečeni. Potom prepisani. I sada tiskani. Da bi pomogli povratku na početak. Pred Riječ. U molitvu i slušanje. Da bi se dogodio život. Bolji, dublji, puniji. A po Njegovoj Riječi, Život je u Njoj, u Riječi.

Autor uglavnom ne zna što njegove riječi čine kada im tiskak podari samostalnost. No, to i nije najvažnije. Važnije je djelovanje same Riječi. A ona je djelotvorna. I u autorovu i u čitateljevu životu.

Čitanje tekstova koji su nastali da bi bili izrečeni naći će smisao ako se kroz njih, u skrivenosti vjere, duša otvori Riječi.”

Fra Ante Vučković

Fraternitas 1. 2. 2004.

Obraćenje evanđelju određuje naš život

Kakvoća života uključuje cijelu osobu u svakoj njezinoj protežnici: osobnoj, bratskoj i misionarskoj. S obzirom na osobnu protežnicu, kakvoća života zahtjeva da se korača u vjerodostojnosti, u otvorenosti, u istini sa samima sobom. Kakvoća je života nespojiva s “dvostrukim životom” ili s posljedicama što nastaju iz “kulture celofana” i površnosti. Ona zahtjeva rad u dubini, na razini osjećaja, na razini stavova, koji se potom pretvaraju u ponašanje [...].

S obzirom na bratsku protežnicu, kakvoća života uključuje, za nas Manju braću, međusobni odnos zasnovan na prisnosti (usp. PPr 6,7), na jednakosti (usp. GGKK 41), na uzajamnom praštanju, na poštivanju i prihvaćanju razlika (usp. GGKK 40), na iskrenom općenju i na razvijanju ljudskih krijepesti koje obilježavaju “zdrav” odnos s drugima (usp. GGKK 39). S obzirom na evangelizatorsku i misionarsku protežnicu, kakvoća bratskog života zahtjeva svjedočenje i dosljednost (usp. GGKK 103); trajno traženje novih oblika evangelizacije i novih nazočnosti (usp. PŽ 12); trajnu i početnu formaciju prilagođenu povijesnim prilikama u kojima živimo (usp. TFOFM i RFF); solidnu intelektualnu i pastoralnu pripravu (usp. Ratio Studiorum 28-30) i odabire života i poslanja u suglasju s našim “biti manji”. Ona nadalje uključuje “izaći iz svijeta”, ili, izići iz načina razmišljanja svijeta kako bi se zauzeli u nasljedovanju Krista, kako bi se ukorijenili u Kristu, živeći Prioritete Reda, koji nisu ništa drugo nego prioritete koji se nalaze u Pravilu i u Generalnim konstitucijama. Drugim riječima rečeno - nužno uključuje vjernost onomu što smo obećali na zavjetovanju - “Obdržavati sveto evanđelje našega Gospodina Isusa Krista, živeći u poslušnosti, bez vlasništva i u čistoći” (PPr 1,1), kako bismo “izbližega slijedili stope Isusa Krista” (GGKK 5,2). Smatram kako je važno uporno nastojati na toj vjernosti. [...] Trebamo se prisjetiti što nam govori Završni dokument s Duhovskog Kapitula 2003.: “Zapažamo potrebu da ne ublažujemo [...] proročke riječi evanđelja kako bismo ih prilagodili nekom ugodnom stilu života” (Sdp 2), osrednjem životu. Trebamo radije trajno pozivati na obraćenje i u braći poticati evanđeosku neodgodivost za obraćenjem i vjerom u evanđelje (usp. Mk 1,15) koje smo obećali, za nasljedovanjem Krista, taj, koji između drugih zahtjeva, uključuje “ponovno otkriti prvu ljubav, nadahniteljsku iskrinu od koje je i počelo nasljedovanje” (Ponovno krenuti od Krista 22c).

*Fra José Rodríguez Carballo
generalnim pohoditeljima, 19. siječnja 2004.*

Rim - Vijeće upravitelja PUA

U subotu, 24. siječnja 2004., sastalo se u Generalnoj kuriji, Vijeće upravitelja Papinskog učilišta Antonianuma. To je Vijeće ustanovio Generalni ministar uredbom od 10. svibnja 2003. Predsjednik mu je Generalni vikar Reda, fra Antonio Franjić, a sudjeluju i: fra Jakab Varnai, generalni definator; predstojnik PUA, fra Marco Nobile; generalni tajnik za formaciju i studije, fra Massimo Fusarelli; generalni ekonom, fra Giancarlo Lati; predstojnikov zamjenik na PUA, fra Nikolaus Schöch; fra Jean Marie Sevrin sa sveučilišta Lovanio u Belgiji i fra Francisco Martínez Fresneda s Teološkog instituta iz Murcie u Španjolskoj.

Vijeće treba osigurati, u uskom odnosu s Međunarodnim povjerenstvom za PUA, trajni dogovor između uprave Reda i sveučilišnih vlasti na PUA-u, na način da se dostigne jasna i trajna povezanost PUA s Redom, i kako bi Učilište moglo uvijek bolje odgovoriti na potrebe Reda i na poteškoće suvremenog čovjeka. Nadalje treba slijediti gospodarsko upravljanje na PUA-u i predložiti stvarna rješenja za novčanu potporu učilišnim djelatnostima. Zadaća je osigurati opće visokoškolsko usmjerenje koje će ojačati značaj PUA kao papinskog i franjevačkog učilišta. Naposljetku, treba pratiti preinaku statuta PUA.

Ekvador - Bolivijska franjevačka konferencija

Od 24. do 28. studenoga 2003., u kući za susrete Ekvadorske biskupske konferencije, u Quitu, održano je Zasedanje bolivijske franjevačke konferencije.

U ovoj prigodi provincijalni ministri, kustosi, tajnici za formaciju i studije 9 jedinica koje tvore Konferenciju, produbili su Završni dokument Generalnog kapitula 2003.: "Gospodin ti dao mir". Osim izmjene iskustava, odlučili su ustanoviti, početkom lipnja, međuprovincijsko bratstvo u vikarijatu Sucumbíosu, na granici između Ekvadora i Kolumbije, u kojem će biti franjevci iz te dvije zemlje. Tom će nazočnošću franjevci biti blizu posebno izbjeglicama. U isto vrijeme, imat će priliku pokrenuti novu crkvenu nazočnost prema franjevačkoj karizmi, u području ljudskih prava i ekologije. Sigurni smo kako će ovaj pothvat dati važan doprinos razvoju franjevačkog misionarskog duha u postupku svoga "ponovnog utemeljenja".

Služba za dvogovor u novom šestogodištu

Na području dvogovora Generalni je kapitul 2003. odlučio nastaviti s onim što je ostvareno u prethodnom šestogodištu. Franjevačka evangelizacija ima izrazit stil: dvogovor.

Mi se Manja braća nadahnjujemo na sv. Franji, čovjeku dvogovora u najužem smislu riječi, sveopćem bratu, koji se pridružuje svakom čovjeku, svakom

stvorenju preko svoga korijenitog iskustva obraćenja, u izmirenju s Bogom, sa samim sobom, s drugima i sa stvorenim.

Povjerenstvo službe za dvogovor, što ga je ustanovio generalni definatorij, susrelo se u Rimu od 10. do 11. siječnja 2004. Na tom su susretu ustanovili Središnje povjerenstvo, koje tvore predsjednik, njegov zamjenik i uskladitelji triju područja: ekumenskog, međureligijskog i kulturnog. Odgovorni za pojedina područja moći će se okoristiti suradnjom stručnjaka svaki put kad to bude potrebno. Uz to, kako bi se izbjeglo umnožavanje novih ustroja odlučeno je uključiti Službu za dvogovor u Tajništvo za evangelizaciju. Koristeći se činjenicom da ovaj ustroj već postoji u Konferencijama i provincijama, jedan član istih imat će zadaću razviti to stajalište. Svaka će Konferencija imati vezu sa Službom za dvogovor koja će jamčiti djelotvornost toj protežnici, na način da bude prisutna od jednog kraja do drugog u stajalištima života i poslanja franjevca: evangelizacija, formacija (početna i trajna), pravda, mir i očuvanje stvorenog.

Namjerava se nastaviti s objavljivanjem pomagala za formaciju, šireći štivo i molitve s franjevačkim nadahnućem za Tjedan molitve za jedinstvo kršćana i za Spomendan "Duha Asiza"; osnažiti stvarnosti dvogovora koje su već u Redu, odlazeći na mjesta i dajući odgovornost dotičnim Konferencijama, kako bi učinili što stvarnijim rad povjerenstva.

Na području trajne formacije, franjevcima koji žive subotnju godinu ili vrijeme razmišljanja, želi se ponuditi mogućnost uključivanja u neka od iskustava dvogovora: i za početnu formaciju bit će ponuđena formativna iskustva dvogovora.

Služba za dvogovor, sa svrhom da iskaže crkveno zajedništvo, postavila je sebi kao zadaću: nastaviti s pohodima pravoslavnim patrijarhatima, anglikanskim franjevcima i protestantima; surađivati s Generalnim tajništvom za formaciju i studije u upriličenju tečaja o dvogovoru; podupirati našu posredničku nazočnost u mjestima lomova i trpljenja, kao graditelji mira preko otvaranja dogovoru.

Na početku ovog novog puta želi se upoznati s tom novom obnovom Službe za dvogovor preko glasila "Fraternitas", predočavajući ju cijelom Redu kako bi se potaknule jedinice i franjevci da sve više žive tu protežnicu naše karizme.

Sveta Zemlja - Glazbom do mira

Nakon što je ostavio glazbeni zavod u Pesaru, fra Armando Pierucci, je u Svetoj zemlji od 1988., kao "glazbenik". Već od početka ovog "poslanja", postao je svjestan kako nije dovoljno poticati liturgiju po svetištima, potrebno

je poučavati glazbu, kako bi se zajamčila neprekidnost. Fra Armando pripovijeda: “Pozvao sam neke dječake, kad su malo naučili rekao sam im: ‘Sad počnite pratiti pjesme u crkvi’. Ali uzalud: ili su se stidjeli ili su bili druge vjere. Poneko je jednostavno govorio: ‘Sad imam 14 godina, velik sam. Trebam misliti na svoju budućnost’. Tako su prestajali studirati”.

Otud namisao da se otvori glazbena škola koja je i otvorena 1995.,a dobila je ime “Istituto Magnificat”. U početku su u njoj predavali fra Armando i dva predavača Palestinca, a u narednim godinama, s porastom učenika primljeni su i učitelji židovi. “Nikada nismo imali problema rasne mržnje”, tvrdi fra Armando, “glazba nas ujedinjuje”. Danas škola ima 16 predavača i 180 polaznika različitog podrijetla (Židovi, Arapi, Rumunji, Francuzi, Armenci, Sirijci, muslimani, katolici, luterani, anglikanci, pravoslavni).

Na kraju ispita predavačica Židovka grli svoje učenike i nudi kolače i čokoladne slastice; učenici daju cvijeće svojim učiteljima. Magnificat Institute nije samo škola, nego mjesto i način da se bude zajedno: u radu, u glazbi, u ljubavi: “Zajedno smo napravili razornicu od glazbe i mira i rasprsnuli smo je u Jeruzalemu”.

Od srpnja 2003. uspostavljen je ugovor s glazbenim zavodom iz Vicenze koji omogućava našim učenicima polaganje završnog ispita u Viceazi te dobivanje svjedodžbe jednake vrijednosti kao u talijanskim glazbenim školama.

Kako bi podupro djelatnosti škole “Magnificat Institute for Music”, fra Armando je snimio CD “Via Crucis”. Riječi je nadahnuo istoimeni spjev Regine Derieve, ruske pjesnikinje židovskih korijena, koja se obratila na kršćanstvo. Koga zanima CD može se obratiti na ovaj naslov:

Fr. Lorenzo Bufarini,
Conv. S. Giovanni Battista,
Pesaro (Italia).
Tel. 0721.31378

Ekvador - Priznanje

Dana 6. prosinca 2003., Gradska uprava Quita, u osobi Alcalde, dodijelila je fra Agustínu Morenu, iz provincije Sv. Franje iz Quita, odličje “Eugenio Espejo”.

To je priznanje fra Moreno dobio za iznimni rad predavača, povjesničara i zaljubljenika u kulturu Quita. Prilog za širenje kulture i umjetnosti, s knjigama o fra Jodocu Riqueu, fra Pedru Gocialu i dva sveska “Quito Eterno” i “Caspicara”, bio je odlučujući da UNESCO, prije 25 godina, proglasi Quito, prvim gradom na svijetu, “Baštinom čovječanstva”.

Generalni asistent FSR-a

Vijetnam - Od 30. listopada do 4. studenoga 2003. fra Ivan Matić, generalni asistent FSR-a, posjetio je bratstvo FSR-a i Frame u Vijetnamu, a u pratnji njihovog asistenta fra Ireneusa Nguyen Thanh Minha. Bratstvo u Vijetnamu ima 11 pokrajinskih bratstava s više od 4 000 članova i oko 1 500 mladih u Frami.

U mnogim mjesnim i u nekim pokrajinskim bratstvima nedostaju asistenti. Taj se manjak, međutim, nadoknađuje zahvaljujući sestrama franjevkama i raspoloživosti svih službenih tekstova FSR-a na vijetnamskom jeziku.

Filipini - Od 6. do 9. studenoga 2003., održan je u Manili skup FSR-a za Aziju i Oceaniju. Sudjelovali su članovi iz Australije, Koreje, Filipina, Japana, Hong Konga, Indije, Indonezije, Malezije, Singapura, Šri Lanke, Tajlanda i Vijetnama.

U Manili je održan od 8. do 15. studenoga 2003. i susret asistenata FSR-a iz područja Azije i Oceanije. Slovenija - Od 28. do 30. studenoga 2003., u Kancevu (Slovenija), održan je kapitul FSR-a za Sloveniju. Na kapitolu je predsjedala međunarodna savjetnica FSR-a za Hrvatsku, Antica-Nada Čepulić, u nazočnosti fra Ivana Matića.

Za nacionalnog ministra izabran je Franc Herle, a na dužnost međunarodne suradnice potvrđena je Alenka Fras.

Međunarodni stručni skup o međunarodnom dijalogu i pomirenju

Od 16. do 18. travnja 2004. održat će se u našoj Generalnoj kuriji Međunarodni stručni skup o međunarodnom dvogovoru i pomirenju.

Dan 16. travnja bit će posvećen franjevačkoj obitelji, životu njezinih zajednica, koje mogu živo pogoditi poteškoće snošljivosti među članovima različitih naroda. U subota 17. travnja, bit će obrađene teme o teškim odnosima između različitih ljudskih skupina. U tim će razmišljanjima moći ponuditi svoj doprinos svi oni, poglavito svjetovnjaci, koji su zauzeti u djelima pomirenja i ljudske obnove. Treća i najvažnija točka bit će molitva. U petak večer, uz subotnje bdijenje i u slavlju sjećanja na sve mučenike i sve žrtve narodnih sukoba (nedjelja jutro). Za nas franjevce, obljetnica smrti fra Giorgia Gashugia predstavlja prigodu da slavimo u njemu mnoge one koji su djelovali i molili za pomirenje u Ruandi, a pali su kao žrtva za slobodu svoga naroda.

Smisao ovog skupa opisao je u svome pismu predstavljanja generalni ministar fra José Rodriguez Carballo.

“Pozornost pri čitanju povijesti koju zajedno živimo i pišemo dio je našega evanđeoskog poziva. Znati čitati ‘znakove vremena’ (usp. Lk 12, 56) važno je za smisao onoga što proživljavamo i odgovarajuće odgovore na potrebe i

izazove koji nam se predočavaju. Prigoda za posvješćivanje suprotstavljenih stvarnosti u kojima živimo, te nastojanje da učinimo naše franjevačke nazočnosti sve više ‘proročkima’, dana nam je u desetoj obljetnici istrebljenja koje se dogodilo u Ruandi a koja pada ove godine (1994.-2004.).

Znamo da ‘sjećati se’ znači uzeti na se u svijesti cijelu povijest, i znači također ‘očistiti sjećanje’ kako bismo naučili opomenu i zauzeli se u izgradnji nove i bolje budućnosti.

Žalosni događaj ruandskog istrebljenja ne zaslužuje pozornost samo po sebi, budući da je i našoj zajednici dao dva mučenika pomirenja i uzajamnosti, nego je važan također - i iznad svega, za naše razmišljanje - jer je iskazao među-narodnosnu dinamiku koja se ponovila, i još se uvijek ponavlja, u tolikim sličnim sukobima koji nastavljaju polijevati krvlju najrazličitije krajeve našega svijeta. Ruandsko se istrebljenje tako predstavlja kao ‘paradigma’ sukoba što razdire naše čovječanstvo”.

Knjige franjevacu

LAURIOLA Giovanni, *Index Scotisticus*, AGA (Alberobello 2003.) Index dovršava rad objavlivanja *Opera Omnia* od Ivana Duns Skota, što ga vodi Giovanni Lauriola, a obuhvaća šest svezaka na ukupno deset tisuća stranica.

Index sustavno prikuplja najznačajnije pojmove kod Duns Skota, abecedno poredane prema ključnim riječima i predočene u različitim morfološkim oblicima.

- BADALAMENTI Marcello, *Tra gli altri benefici grande è quello della nostra vocazione*, Edizioni Presenza del Vangelo (Palermo 2003).

Oznaka je upravo svetaca da u svakom naraštaju ostaju suvremeni iz razloga njihove ukorijenjenosti u vječnu sadašnjost Boga. Pisac nudi put prijeđen u XIII. stoljeću ali i danas sasvim suvremen.

- AA.VV., *Atti ufficiali della provincia Osservante francescana di Bologna*, Pazzini editore (Villa Verucchio 2003.)

Djelo u četiri sveska koje obuhvaća službene spise provincije opservanata od njezina početka do 1946., kada se zajedno s provincijom Manje braće reformata ujedinila u današnju provinciju Krista Kralja. Taj su veliki posao u šest godina obavili: fra Diego Gualdarini, fra Bruno Monfardini i fra Giambattista Montorsi.

Generalna kurija / Hvala za vaše služenje...

Ovih dana napuštaju Generalnu kuriju fra *José Maria Beltrán* iz provincije Arantzazu i fra *Rubén Camps* iz provincije Sv. Josipa iz Valencije, obojica iz Španjolske. Fra José, je došao u kuriju 12. listopada 1960. služeći tu 43

godine. Od 1960. do 1967. radio je u generalnom tajništvu za misijsku evangelizaciju, a potom od 1967. do 2004. u generalnom zastupništvu kao tajnik.

Fra Rubén je došao u kuriju 30. rujna 1993. i 11 godina je bio službeni prevoditelj Reda za španjolski jezik a time i za *Fraternitas*.

Uzorna subraća u obavljanju svoga rada: privrženost, uzdržljivost, stručnost, revnost i savjesnost u obavljanju povjerenog im rada, neke su od oznaka koje bismo mogli istaknuti za njihov boravak u kuriji, u službi cijelom Redu.

...Dobrodošao i uspješan rad

15. siječnja došao je u kuriju fra *Peter Michael* iz kustodije u Singapuru a radit će u uredu za priopćavanje. Time su svi uredi u kuriji popunjeni. Fra Peteru želimo ugodan boravak i uspješan rad!

Male - velike vijesti

- * Brazilska konferencija OFM sastala se od 28. do 30. listopada 2003. Na susretu su bili nazočni generalni vikar, fra Antonio Franjić i generalni definator, fra Ignácio Muro. Između obrađivanih tema bila je i priprava za sljedeću skupštinu UCLAF (Franjevačko vijeće konferencija Latinske Amerike) što će se održati u kolovozu 2004. Tema će susreta biti *Mjesto franjevačke karizme u latinskoameričkoj crkvi*.
- * Franjevačka teološka škola iz Berkeleyja, provincija Sv. Barbare u Kaliforniji (SAD) dobila je novog predsjednika: fra Mario Di Cicco, OFM, (provincija Presvetog Srca Isusova iz St. Louisa).
- * Od 23. do 26. veljače, na Papinskom učilištu Antonianumu (Rim), održat će se niz javnih predavanja na temu "*Kustodija Svete zemlje. Povijest, arhitektura i pravo od nastanka*". Svakog će se dana izmjenjivati predavači: Franco Cardini, Giuseppe Ligato, Michele Piccirillo, Dobromir Jasztal i Priamo Etzi.

Za dodatne obavijesti obratiti se tajništvu:

tel. 06.70370502, faks 06.70370604, e-naslov segreteriaapaa@ofm.org.

- * U čast svete Klare, a u prigodi njezine obljetnice smrti, fra Policarpo Novak je preveo na poljski jezik Generalne konstitucije klarisa. Oni koje zanima prijevod mogu se obratiti na naslov:

Klasztor Ubogich Sióstr Sw. Klary,
ul. K. Jolanty 30, 62-800 KALISZ, Poljska;

e-naslov: eraszczyk@diecezja.gda.pl.

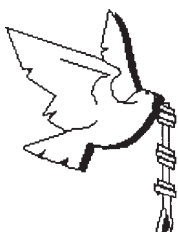
- * Srdačan i bratski pozdrav sestrama klarisama revnim čitateljicama *Fraternitasa*. Na poseban način hvala sestrama iz samostana "S.te Claire" iz Punaauia s Tahitija (Polinezija francuska) i s. Marie Louis iz Maarkedala (Belgija).

Generalove obveze

- Od 2. do 7. veljače pohod provinciji u Japanu
- Od 8. do 14. veljače pohod provinciji Svete vjere u Kolumbiji
- Od 15. do 18. veljače pohod provinciji Sv. Pavla u Kolumbiji
- Od 19. do 24. veljače pohod provinciji Gvadalupske Gospe u Srednjoj Americi i Panami
- Od 27. do 29. veljače pohod bratstvu u Istanbulu (Turska)

Novi provincijalni ministri

- **Fra Edgar Santos Ballesteros**, Prov. Sv. Pavla apostola, Kolumbija.
- **Fra Benediktas Jurcys**, Prov. Sv. Kazimira, Litva (ponovno izabran).

FRATERNITAS - OFM - Roma

Direttore responsabile Gino Concetti - Redattore : Gianfranco Pinto
Ostuni

Internet: <http://www.ofm.org/fraternitas>. Email: comgen@ofm.org